

ROMANOS

Queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo biíhdih daacát túttnit, yeéb Roma tútchidih moón Jesúhwādh wā wahna caá. Jesucristo weemdih ñíonit, áih táini doonádh nihat baácđih moondih ã naáwát tútup jĩ.

² Caán táini dooná pínahdh jon jãtíh Dios naáwátdih naóh yapanitdh “Cãacwãdh wã túi chãjbipna caá”, át niij daacát tútup wut jĩ. ³ Caán dooná ã wũúh ded pah ã jummat naáwát caá. Pánihna, caán cãac jumna, David jummená ĩ jumma át jumup wut jĩ. ⁴ Pánih cãac jumna yahna, jwĩ Maáh Jesucristo Dios wũúh jumna, dedé yéejat wihcanni át jumup wut jĩ. Pánih jumna, ã wunat túttimah, Dios caandih ã wēpatjĩh át jwũub boanap wut jĩ. Pánih boana, Jesucristo yoobópdih ã wũúh ã jummatdh cãacwãdh át jútup wut jĩ.*

⁵ Caán Jesús tigaá weemdih oinit, ã wēpatjĩh áih táini doonádh nihat cãacwãdh ã naáwát tútup jĩ, caandih túi jenah joinít, ĩ jepahat pínah niijná.

⁶ Yeebdíhbut áihwã pínah ã ñíwichah, ñit jepahap taga. ⁷ Yeéb Roma tútchidih moón Dioíhwã, búdí ã oinitdh nin náodih wã wahna caá. Dios jwĩ líp, jwĩ Maáh Jesucristojĩh, yeebdih oinit, ĩ túi teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Pablo Roma tútchina enedih ã bejíhat

⁸ Nindih yeebdih wã jwíih naóhbipna caá: Jesucristodih yeéb ñi túi jenah joyát doonádh nihat

* **1:4** Mt 1.1; 12.23

baácdih moón ĩ joiná caá. Queét ĩ naáwáchah, weembát joinít, búdí wã wěina caá. Pánih wěinit, Jesucristo ã wěpatjĩh, jwĩ ĩp Diosdih nin pah wãpĩ niij úbhna caá: “Paá, meemdíh ĩ túi péeat túina caá”, wãpĩ niijná caá. ⁹ Dios weemdíh ã wutuchah wěi jepahnit, ã wúúh túini doonádih wã túi bohéna caá. Dios ã enechah, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná, yeó jáap jummat pah caandíh wãpĩ úbhna caá. ¹⁰ Pánih úbhna, nin pahbut wãpĩ niij úbhna caá: “Paá, ¿bũ jwuhna ĩ pebhna enat túutna, weemdíh ma wahmi niít?” wã niijná caá. ¹¹ Túini Espiritu weemdíh ã teo wáacat pah muntih, yeebdíhbut ã teo wáacat pínahdih wã náah yacna caá, yeéb Jesúsdi hah ñi túi péeat pínah niijná. Æ wěpatdih ñi bíbohat pínahdih teo jáha úbíhna, yeebdíh búdí wã eníhna caá. ¹² Jesúsíhwã míc jumna, ã naáwát dih bícdih míc wéhenit, míc teo wáacna, chah jwĩ túi wěibipna caá.

¹³ Weém dawá tútchinaboó bohé jibichah, caán tútchinadi h moón judíowã nihcannit túini doonádih joinít, dawá Jesúsdi h ĩ jepahap jĩ. Pánihna, maatápdih ñi pebhboó wã bejíhip yah caá, dawá ñíh tútchidih moondíhbut Jesúsíh doonádih wã naáwáchah joinít, ĩ jepahat pínah, yeebbát Jesúsdi h chah ñi jenah joyát pínah niijná. Wã údwã panihnit, caandíh ñi jéihyatdih wã náah yacna caá.* ¹⁴ Nihat cáacwādi h túini doonádih naáwát caá weemdíh náahap. Dahwani tútchinadi h moondíh, tútchi wihcapboó jumnitdihbut, bohénitdih, bohécannitdihbut naáwát caá náahap. ¹⁵ Pánihni jumna, nihat yeéb Roma

* **1:13** Hch 19.21

tútchidih moondíhbut túini doonádih búdí wã bohéhna caá.

Jesúh túini dooná ded pah ã jumat

¹⁶ Caán túini doonádih joinít, det Jesúsdihi túi jepahnitdih Dios ã wēpatjĩh ã túi ubna caá. Caán doonádih jwĩh joinít, jwiít judíowã jwĩ jepahap jĩ. Jwĩ jepahat túttimah, judíowã nihcannitbut joinít, ít jepahap jĩ. Pánih joinít, jwĩ jepahachah, jwiít nihatdih biíc yoobó ã wēpatjĩh ã túi ubna caá. Páant ã wēpatdih jéihnit, “Caán túini doonádih ã jepahachah, Dios queétdih ã túi ubbipna caá”, niúj jenah joinít, caán doonádih bohéna, wãpĩ tíccan caá.* ¹⁷ Pánih bohéna, nin pah wãpĩ niúj naóhna caá: “Ded Jesúsdihi túi jenah joinítjeh ‘Nin túini caá’, Dios ã niúj enna caá. Páant ã niúj enat pah, jon jãtĩh nin pah ít niúj daacáp tajĩ: ‘Caandíh túi jenah joinítjeh “Queét túinit caá”, Dios ã niúj enna caá. Pánih túi jenah joinítjeh páantjeh Diosjeéh ã túi jumbipna caá’, ít niúj daacáp tajĩ”, wãpĩ niujná caá.*

Cãacwã ã yéej chãjat

¹⁸ Dios jeámant jumni yeejép chãjnitdih ã en íjna caá. Pánih yéej chãjna, ded pah Dios ã jumatdih bita ã jéihyat déedih ã jãhna caá. Páant ã chãjachah en íjnit, Dios búdí ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjat pínahdih nihát cãacwãdih ã jéihyana caá. ¹⁹ Diosdih jwiít cãacwã jwĩ jéih beedácah yahna, ded pah ã jumatdih caanjéh jwiítjeh át jéihyanap taga. Páant ã jéihyanachah, caandíh jwĩ jéihyat pínah dedé buwat wihcan caá. ²⁰ Diosdih jéih encan yahna, nihát ã chãjatjiboodíh jwĩ jéih

* **1:16** Mr 8:38; 1Co 1:18 * **1:17** Hab 2:4

enna caá. Pánih ennit, “Caán nihatdih Dios búdí ã wēpatjĩh ã chājni caá. Pánih chājni jumna, nihat ĩ maáh páantjeh ã jumnipna caá”, jwĩ niúj jéihna caá.* Caandíh jéihna yuhna, det joyáh bojnitdih Dios ã peéh chājbipna caá. Páant ã peéh chājachah, “Obo-hjeéhtih, ded pah ma jummatdih jéihcan, meemdíh wã jenah joicáp jĩ”, det Diosdih ĩ jéih niijcán niit. ²¹ Dios ded pah ã jummatdih jéihna yuhna, “Meém nihat ma chājnidih enna, meemdíh búdí wã wēina caá”, dawá caandíh ĩt niúj naóhcap jĩ. Queétdih ã túi chājachah yuhna, queétboó caandíh “Weemdíh ma túi chājat túina caá”, ĩt niijcáp jĩ. Páant caandíh ĩ joyáh bojatji jíib ĩ jenah joyát át buo peét bejep jĩ.* ²² “Weém túi jenah joiní caá”, ĩ míic yee niijátji jíib, jenah joicánnit yoobát ĩt jumap jĩ. ²³ Pánih jenah joicánnit jumna, Dios nihat jéihni, páantjeh jumnidih ĩt wēicap jĩ. Pánih caandíh wēican, “Meémboó nihat jéihni jumna, weemdíh ma jéih teo wáacna caá”, ĩ pāpniboodíh ĩt niúj weñep jĩ. Jwiít cāacwã wunnit pínah míic jwĩ jumna yuhna, cāac pah jíghnidih pāpnit, caandíh ĩt weñep jĩ. Pánih chājnit, jiijní, nuñép, mai panih jíghnidihbut pāpnit, “Meémboó chah wēpni caá”, caandíh ĩt niúj wēi naáwáp jĩ.*

²⁴⁻²⁵ Dios nihat chājni ã jumachah yuhna, caandíhjih ĩ wēi naáwát déeji, “Nit caá chah wēpnit”, niúj yee jenah joinít, ã chājnitboodíh ĩt wēi naáwáp jĩ. Páant queétdih ĩ wēi naáwáchah ennit, “Ī náahatdihjih ĩ chāja naáh”, niijnít, Dios queétdih át cádahap wut jĩ. Páant ã cádahat túttimah, queétjeh

* **1:20** Hch 17.24-27 * **1:21** Ef 4.17-18 * **1:23** Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11

chah yeejép ĩ chãjat pínahdihjeh jenah joinít, tíic náah jumnidih ĩt chãjap jĩ. Pánih yeejép chãjna, ĩih bácahdihbut ĩt míic yéeanap jĩ.

26 Páant ĩ yee jenah joyóchah enna, “Yeejép ĩ náahatdihjeh ĩ bid dáhwa naáh”, niijnít, Dios queétdih át cádahap wut jĩ. Páant íí náah chãjatdih jenah joinít, yaádhboó neonádih náahcanjeh, yaádh míicjeh ĩt yéej chãjap jĩ. 27 Páant ĩ chãjat pah mantih, neonábut yaádhdiĥ ĩ en ñinahat pah neoná míicjeh ĩt en ñinahap jĩ. Pánih en ñinahnit, queét neoná míicjeh ĩt yéej chãjap jĩ. Pánih yéej chãjnit, ĩ yéej chãjatji jíib ĩih bácah, ĩih jenah joyátbut páantjeh át yéej bejep jĩ.

28 Diosdih ĩ jwíih jéihna yuhna, “Caandíh jéihyat weemdíh dedé pínah nihcan caá”, ĩ níj jenah joyóchah ennit, Dios queétdih át cádahap wut jĩ, ĩ jenah joyát déheni pah ã jumat pínah niijná. Páant ã cádahat túttimah, chah yeejép yoobát ĩt yoób jenah joyóp jĩ. Pánih chah yeejép jenah joinít jumna, jwĩ chãjca naáh déedih ĩt chãjap jĩ. 29 Pánih yeejép chãjna, bũubut nin pah ĩ jumna caá: Dedé ĩ en ñinahatdihjeh ĩ yéej chãjna caá. Ded pah bitadih chah yeejép ĩ chãjat pínahdih búdí jenah joinít jumna, cáacwãdih mao yohnit jumna, chah dawá bíí déedih búdí en ñinahnit jumna, tub yeenit jumna, yeejép dooná naóhnitbut ĩ jumna caá. 30 Bitadih yee naóh peétnit jumna, Diosdih eníhcannit jumna, bitadih jĩgah encan, “Weém maáh panihni jumna, dedé wã náahatdih wã chãjbipna caá”, ĩ níj jenah joiná caá. “Weémboó chah jéihni caá”, níj jenah joinít jumna, bitadihbut páant níj naóhnit ĩ jumna caá. Chah yeejép ĩ chãjat pínahdihjeh jenah joinít ĩ

jumna caá. Ì mánadìh jepahcannit jumna, ³¹ jenah joicánnit jumna, ì niiját pah chãjçannit jumna, ì déewãdìh oicannit jumna, bitadìh jìgah encan, ì teo wáaccan caá. ³² Páant yeejép ì chãjatdìh ì cádahcatji peéh Dios iiguípna queétdìh ã yohbìpna caá. Páant ã peéh chãjat pínahdìh jéihna yuhna, ì yéej chãjatdìh ì cádahcan caá. Pánìhna, bita ì yéej chãjachah ennit, “Páant ñi chãjachah, ã táina caá”, queétdìh ì niíj wèi naóhna caá.

2

Dios ã peéh chãjat pínah yoobópdih ã jumat

¹ Yeéb cãacwã míicjeh jumna yuhna, ¿Dépanìh tigaá “Yeejépwã yoobát ì jumachah, ì yéej chãjat jíib, queétdìh peéh chãjat caá náahap”, ñi niíj jenah joí? Yeebbút queét ì chãjat pahjeh mun tigaá bíic yoobó ñi chãjap. “Jwít yéej chãjcah, jwítidìh dedé yéejat peéh wihcan caá”, ñi jéih niijcán caá. Pánìhnit jumna, bitadìh naóh yacnit, yeebjéh peéh chãjatdìh míic watna caá ñi chãjap.*

² Nihat yéej chãjnitdìh Dios ã peéh chãjbìpna caá. Yoobópdih chãjni ã jumachah, ã peéh chãjatbut yoobópdih ã jumatdìh jwí jéihna caá. ³ Cãacwã míicjeh jumna yuhna, “Peéh chãjat caá náahap”, niíj naóh yacnit ñi jumachah, yeebbút bíic yoobó ñi chãjat jíib, yeebdíhbut peéh chãjat ã jumbìpna caá. “Jwí yéej chãjachah yuhna, ãpí peéh chãjcan beé. Pánìhna, buu pohba, ã peéh chãjcan niít”, ñipí niíj jenah joiná yuh caá. ¿Dépanìh tigaá páant ñi niíj jenah joí? Yeebdíhbut Dios ã peéh chãjbìpna caá. ⁴ Obohjeéhtìh, ñi yéej chãjachah yuhna, Dios

* **2:1** Mt 7.1; Lc 6.37

yeebdíh jġgah ennit, ã peéh chāj jwuhcan caá. Páant ã peéh chājcatdih enna, “Dios wã yéejatdih ã íjcan caá”, ñi niíj jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, yeebdíh ã túi chājatdih ennit, caandíh ñi jepahat pínahdih pãina caá ã chājap. ⁵ Obohjeéhtih, yeebdíh ã jġgah enechah yahna, yeéboó caandíh ñi jepahíhcan caá. Ñi yéej chājatdih cádahíhcah, yeebdíh ã peéh chāj bipna caá. Æ peéh chājat pínah yeó jáap jātih, chah ñi yéej chājachah ennit, caán yeó jáapdih yeebdíh chah ã peéh chāj bipna caá. Yeecanjeh, ã niijátji biíc yoobó ã peéh chājatdih nihat cãacwã ĩ jéihbipna caá. ⁶ Cãacwã yoobó ded pah ĩ chājatji jīb Dios queédih ã jīb chāj bipna caá.* ⁷ Det bitadih túinijeh chājnit, Dios queédih ã wēi naáwát pínahdih bidnit, yeó jáap jumat pah ã pehbboó jamíhnit, queédih bácah páantjeh Dios ãjeéh ã jumat túutbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, det ĩ náahatdihjeh chājnit, bitadih túi chājcanit, queétboodíh Dios búdí íjnit, ã peéh chāj bipna caá. ⁹ Páant ã peéh chājachah, nihat yéejnit yoobó tabit yeejép ĩ yapbipna caá. Judíowã nihcannitdih ã peéh chāj bipna caá. Obohjeéhtih, judíowã Moisés ã wutátjidih bíbohna yahna, ĩ túi jepahcatji jīb queétboodíh chah ã peéh chāj bipna caá. ¹⁰ Det túi chājnitdih, “Ñi túi chājna beé”, ã niijbípna caá. Páant ã niijnítidihjeh Dios ã túi jumat túutbipna caá. Judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut biíc yoobó ã túi chāj bipna caá.

¹¹ Dios nihat cãacwã ded pah jwí chājatdih enna, yeejépwãdih, túinitdihbut yoobópdi h ã chāj bipna

* **2:6** Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

caá. Pánih chājna, judíowādh, judíowā nihcannit-dihbut biíc yoobó ã chājnipna caá.* ¹² Páant biíc yoobó chājni ã jumuchah, nin pah ã jumna caá: Moisés ã wutatjidih jéihcannitboó ĩ yéej chājachah, ĩ yéejat jíib iiguípna ĩ bejbipna caá. Pánihna, biíc yoobó caán wutatjidih jéihnitbut ĩ yéej chājachah enna, “Queétdih peéh chājat náahna caá, caán wutatjidih ĩ yap yohat jíib”, Dios queétdihbut ã niíj enna caá. ¹³ Caán ã wutatjidih ĩ en naáwáchah, páantjeh joijéhnitdih “Nit táinit caá”, Dios ã niíj encan niít. Obohjeéhtih, ã wutatjidih táí jepahnitboodíh “Nit táinit caá”, ã niíj enbipna caá. ¹⁴ Judíowā nihcannit ĩ jéihyatjéhjeh táí chājna, Moisés ã wutatjidih jéihcan yuhna, caandíh ĩ jepahna caá. ¹⁵ Pánih jepahna, caán ã wutatjidih jéihcan yuhna, queét ĩ jenah joyátmant caán wutat panihni ã jumna caá. Páant ã jumuchah, yéej chājat jenah joyát ã jüúwáchah, “Páant wā chājachah, ã táican niít”, ĩ niíj jéihna caá. Ded táí chājatdih, yéej chājatdihbut ĩ jéihna caá. ¹⁶ Pánihna, péeni yeó jáapdih Dios Jesucristodih cāacwā ded pah ĩ yéej chājatdih ĩ jweéátji jíib ã peéh chājat túutbipna caá. Páant tigaá áih táini doonádih wāpí naóh bohéna caá.

Moisés ã wutatjidih judíowā ĩ jepahcat

¹⁷ Táini doonádih judíowādh bohéna, nin pah queétdih wāpí niíj naóhna caá: Yeéb judíowā, Moisés ã wutatjidih jéihnit jumna, “Jwiít judíowā chah táinit jwí jumna caá. Jwiítjeh caá Dioíhwā”, ñi niíj jenah joiná caá. ¹⁸ Caán wutatjidih jéihnit jumna, ded pah Dios ã náahatdihbut ñipí jéihna caá.

* **2:11** Dt 10.17

Pánih jéihnit jumna, “Jwĩ táí chãjat pínahdih jéih ñíonit jwĩ jumna caá”, ñipĩ niij jenah joiná caá. ¹⁹ “Táí jéihnit jumna, jéih encannit panihnitdih jwĩ jéih teo wáacna caá. Jiiát panihnit jumna, dupánapboó jumnit panihnitdih jwĩ jéih bohéna caá, ded pah táí chãjatdih ñ jéihyat pínah niijná”, ñipĩ niij jenah joiná caá. ²⁰ “Jwiít judíowã caán wutatjidih jéihna, táí yoobópdih jéihnit jwĩ jumna caá. Pánih jumna, det jenah joicánnitdih, wébít panihnitdihbut jwĩ jéih bohéna caá”, ñipĩ niij jenah joiná yuh caá.

²¹ Obohjeéhtih, páant niij jenah joiná yuhna, ¿dépanih tigaá queétdih ñi bohéihatdih yeebjéh ñi jwíih míic bohécán? Bitadih nuumát tautcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut ñi nuúm? ²² Bitá ñ áa nihcannitjñh yéej chãjat tautcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut biic yoobó ñi áa nihcannitjñh ñi yéej chãj? Judíowã nihcannit ñ pãpnidih tãbit iiná yuhna, ¿dépanih tigaá ñ pãpni ñ ñuhat muunádih waadnít, orodih platadihbut ñi nuúm? ²³ “Jwiít judíowã Moisés ñ wutatjidih jéihnit jwĩ jumna caá”, wēi niijná yuhna, caán wutatjidih yeebjéh ñi yap yohna caá. Pánih yap yohna, ñi táí chãjcatdih ennit, “Dios páant wutni ñ jumuchah, caandíh jwĩ náahcan caá”, bitá ñ niij jenah joimí nacaá. ²⁴ Páant ñi chãjatdih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: “Yeéb judíowã wüt jumnit, ‘Diosdih wēinit poómp’, ñ niijnít yuhna, Dios ñ wutatdih ñi yap yohochah enna, judíowã nihcannitboó Diosdih yeejép ñ naóh peétna caá”, át niij daacáp tajĩ.*

²⁵ Jwiít judíowãdihjeh quehli nah yapat chóodih

* **2:24** Is 52.5

Dios ãt bóod yohat tãutãp wãt jĩ, ãihwã jwĩ jumãtdih júãtat tãut niijnã. Pãnih bóodna, “Míihwã jumnit, Moisés ã wãtatjidih jwĩ jepahbipna caá”, Diosdih jwĩ niij júãtna caá. Obohjeéhtih, “Jwiít bóodnit jwĩ jumna caá”, niijnã yũhna, Moisés ã wãtatjidih jepahcan, ñi bóodatji yeebdíh dedé pínah nihcan caá. ²⁶ Det judíowã nihcannitboó bóodcannit jumna yũhna, caán wãtatjidih ã jepahachah enna, “Nit wíihwã caá”, Dios queédih ã niij enbipna caá. Jwiít bóodnitdih ã niij enat pah mũntih, queédihbãt biíc yoobó ã niij enna caá. ²⁷ Dawã judíowã Moisés ã wãtatjidih jéihna yũhna, caandíh ã jepahcan caá. Obohjeéhtih, queét judíowã nihcannitboó bóodcannit jumna yũhna, ã wãtatjidih ã tãi jepahna caá. Pãant ã jepahachah ennit, Dios jwiít judíowãdih nin pah ã niijbípna caá: “Queét bóodcannit, Moisés ã wãtatjidih jéihcan yũhna, caandíh ã jepahap be. ¿Dépanih tigaá yeéb bóodnitboó caán wãtatjidih jéihna yũhna, caandíh ñi jepahcan? Yeébbodíh chah yeejép peéh chãjat caá náahap”, ã niijbípna caá. ²⁸⁻²⁹ Judío yoobát ded pah ã jumãtdih bũũ wã naóhãipna caá. Bóodni jumna yũhna, Diosdih jepahcanni judío yoobát nihcan caá. ã wãtatjidih jéihna yũhna, jepahcan, judío yoobát nihcan caá. Obohjeéhtih, ded Diosdih wẽi jepahni judío yoobát ã jumna caá. Pãnihna, ãih quehli nah yapat chóodih ã bóod yohat tãutãt pah ã yeej chãjatdih cádahna, ã jenah joyátdih ã tãut nũũmnã caá. Pãnihnidih “Nin táini caá”, Dios ã niij enna caá. Cãacwã caandíh ã wẽi naóhcah yũhna, Diosjeh caandíh ã wẽi naóhna caá.*

* **2:28-29** Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4

3

¹ Weém páant niíj naóhna, “Jwiít judíowã jwĩ jumuchah, Dios jwiít dih ã wutatji pah bóodnit jwĩ jumuchahbut, dedé pínah nihcan caá”, wã niijcán caá. ² Judíowã jwĩ jumat jíib, jwiít dih búdí túyat ã jumna caá. Dios naáwát dih jwiít dih át jwíih wũhap tajĩ, bitadih jwĩ naóh yapaat pínah niijná.*

³ Obohjeéhtih, biquína jwĩ déewã caán naáwát dih jepahcan, “Ma wutat dih jwĩ túi jepahbipna caá”, ï niijátji pah ït chãjcap jĩ. “Páant queét ï niijátji pah ï chãjcah, Diosbut biíc yoobó ã niijátji pah ã chãjbican nacaá”, ¿ñi niíj jenah joi níit? ⁴ ¡Nihcan caá! Nihat cãacwã yoobó yeenit ï jumuchah yuhna, Diosboó ã niijátji pahjeh ã chãjbipna caá. Páant yeecanni ã jumuchah jéihna, jon jãtíh David, Dios naáwát dih naóh yapani, ã yéej chãjat dih naóhna, nin pah át niíj daacáp tajĩ:

“Wã yéej chãjachah ennit, ‘Peéh chãjat caá náahap meemdíh’, ma niijíchah, yoobópdih naóhni ma jumat dih nihat ï jéihna caá. Pánih jéihnit, ded meemdíh ã jéih yap yohcan níit”, át niíj daacáp tajĩ. *(Sal 51.4)*

⁵ Biquína ï jenah joyátjĩhjah nin pah ïta niíj jenah joi tá yah caá: “Jwiít jwĩ yéej chãjachah, Dios yoobópdih ã jumat dih cãacwã chah ïta jéih taga. Pánihna, jwĩ yéej chãjachah, ã túina caá. Páant túini ã jumuchah, jwĩ yéejat peéh chãjna, Dios yoobópdih ãta chãjcan taga”, ïta niíj jenah joi tá yah caá. ⁶ Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Jwĩ yéej chãjat dih peéh chãjcan, yoobópdih chãjni ãta nihcan tagaá.

* 3:2 Sal 147.19-20

Pánih jumna, nihat ï yéej chājat jíib āta jéih peéh chājcan tagaá.

⁷ Bitaboó nin pah ïta niíj jenah joi tá yuh caá: “Jwiít cāacwā yeenit jumna, jwī niijátji pah jwīpī chājcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó yeecanni caá. Pánihna, ded pah yeenit jwī jummatdih jenah joinít, Dios ded pah yeeat wihcanni ā jumuchah, chah jwīta túi jéih taga. Páant ā jumuchah, jwī yeeatji jíib peéh chājat āta wihcan taga. ⁸ Páant niíj jenah joiná, “Yeejép chājna, Dios túini ā jummatdih júutna caá jwī chājap. Pánihna, ¿jwī yéej chāj jíih?” ïta niíj jenah joi tá yuh caá. “Pánihatdih Pablowā ï bohéna caá”, biquína jwiít dih ï niíj yee naóhna caá. Páant ï niíj yee naáwáchah joinít, “queétdih peéh chājat caá náahap”, Dios ā niiját yoobóp dih caá.

Jwiít nihat cāacwā ā peéh chājnit pínah jwī jummat

⁹ ¿Ded pah tigaá yeéb ñi niíj jenah joi? ¿Jwiít judíowā bita chah túinit niít jwī jumap? Nihcan caá, wā déewā. Nin pah yeebdíh wā jwūub naóhna caá: Jwiít judíowā, judíowā nihcannitbut nihat biíc yoobó Dios ā peéh chājnit pínah míic jwī jumna caá. ¹⁰ Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapanit ï daacátji pahjeh tigaá ā jumap:

“Ded yoobóp dih chājni wihcan caá.

¹¹ Nihat ded pah Dios ā jummatdih ï túi jenah joicán caá. Nihat cāacwā yoobó caandíh joíhcan, bidcannit míicjeh tigaá.

¹² Nihat Diosdih náahcan, tac púud bejat pah ït chājap taga. Ded túi chājni ā wihcan caá. (*Sal 14.1-3; 53.1-3; Ec 7.20*)

¹³ ïih jacnaboó cāac ï yohni jaáh jéwe lajna ā wíij bacaat pah caá ā jumap. Wéhena, yeeat

míicjeh ì naóhna caá. Mai ã chãacáchah, ãih man cãacdih ã yéjeaat pah, queét yeenit bitadih ìpĩ yéejana caá. *(Sal 5.9; 140.3)*

14 Pánih yeenit, bitadih jíó waadáat pah chãjnit, tãbit jũihnitbut ì jumna caá. *(Sal 10.7)*

15 Pánihnit jumna, cãacwãdih mao yohíhnitjeh caá ì jumup.

16 Ded ì bejepboó jumnitdih yeejép chãjna, ìpĩ moh yéejana caá.

17 Bitadih túi chãjcan, ìjeéh ì túi jumcan caá. *(Is 59.7-8)*

18 Diosdih jenah joicánjeh, ì jepahcan caá”, ìt níj daacáp tajĩ. *(Sal 36.1)*

19-20 Páant ì níj daacátjidih náhninit, jwiít judíowã nin pah jwĩ níj jéihna caá: “Nihat Dios naáwátji jwĩih pínah caá. Páant ã jumuchah, jwiít dih caá caandíh jepahat náahap”, jwĩ níj jéihna caá. ã wutatdih jéihna yuhna, caandíh jepahcan, “Jwiít dih yéejat peéh wihcan caá”, jwĩ jéih níjcan caá. Jwiít judíowã Dios ã peéh chãjnit pínah jwĩ jummat pah mantih, nihat baácdih moón judíowã nihcannit-dihbut bíic yoobó ã peéh chãjbipna caá. ã wutatdih nihat cãacwã jwĩ túi jepahcan caá. Páant jwĩ jepahcah, Moisés ã wutatjidih joinít, Diosdih jwĩ yap yohatdih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihnit, Diosdih nin pah jwĩ jéih níjcan caá: “Ma wutatdih wã túi jepahachah, “Túini ma jumna caá”, weemdíh ma níj enmi nacaá”, jwĩ jéih níjcan caá.*

Diosdih jepahna, ãihwã jwĩ jummat

* 3:19-20 Sal 143.2; Gá 2.16

21-22 Páant niíj péanit, jwiít cãacwã ded pah Dios-jeéh jwĩ táí jumat pínah ã jenah joyátjidih bũũ yeebdíh wã naóhbiþna caá. Moisés ã wutatjidih jepah beedácan, jwiít nihat Dios biíc dih jwĩta jéih jũmcan tagaá. Caandíh jéihna, caán wutatjidih ded pah jwĩ jepahatdih jenah joicánjeh, det Jesucristoboodíh jepahnitdih, “Queét táinit caá”, ã niíj enna caá. Jon jãtih Moisés, Dios naáwát dih bita naóh yapanitbut caán ã jenah joyátjidih ít daacáp tajĩ. Pánihna, bũũ ded pah Dios jwiít dih “Nit táinit caá”, ã niiját pínahdih jwiít nihat cãacwãdih át jéihyanap taga. Jwiít judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut Dios biíc yoobó ã táí chãjna caá.*

23 Yéejnit míic jũmna, jwiít nihat jwĩ yéej chãjna caá. Jwĩ táí chãjat pínahdih Dios ã jwíih jenah joyátji pah biíc yoobó jwĩ chãjcan caá. Dios ã túyatdih yũúp jwĩ jũmna caá. 24 Páant jwĩ táí chãjcah yũhna, Dios jwiít dih búdí ã oyochah, Jesucristoboo jwĩ yéejat jíib bũudáát panihnidih jíib chãjna, jwiít dih át wũn wũhup wut jĩ. Páant jwĩ jíib bũudáát dih ã jíib chãjachah, “Nit táinit caá”, jwiít Jesús dih jepahnitdih Dios ã niíj enna caá. Jwiít dih jíib náahcanjeh, jwĩ táí chãjcatdih át yohop taga.

25 Jon jãtih moón ĩ yéej chãjatdih íij enna yũhna, Dios queétdih át peéh chãjcap wut jĩ. Pánih peéh chãjcan yũhna, yoobóp dih chãjni júutat túut niijná, caanjéh Jesucristodih át wah deya bojþip taga, jwĩ yéejat jíib wũn wũhnit, áih meépdih ã yoh wũhat pínah niijná. Pánih wũn wũhna, áih meépdih yoh wũhatdih jwĩ táí jenah joyóchah ennit, Diosboó jwĩ yéej chãjatdih ã íij cádahna caá. Pánih chãjnit, jon

* 3:21-22 Gá 2.16

jātih moondíh ĩ yéejat jíib peéh chājcanjeh, Jesús nihat cāacwāboodíh jwĩ yéejat jíib bũdádáatdih át jíib chājap wut jĩ. Páant ã chājachah, Dios ded pah ã niijátji pahjeh yoobópdi h chājni ã jumatdih jwiít di h át jéihyanap wut jĩ. ²⁶ Pánih jéihyanit, Jesús di h jepahnit di h “Nit túinit caá”, ã niij enat di h bũt ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, “Dios yoobópdi h chājni caá”, jwĩ niij jéihna caá.

²⁷⁻²⁸ Páant ã chājachah jéihnit, nin pahbũt jwĩ niij jéihna caá: “Moisés ã wut at jidi h jwĩ jepahachah ennit, ‘Nit wā peéh chājnit pínah ni hcan caá’, Dios jwiít di h ã niijcán caá. Ob ohjeéhtih, Jesús boodíh jwĩ jepahachah enna, ‘Nit túinit caá’, ã niij enna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, “Weemjéh wā túi chājat jíib Dios weemdíh ã wēi enna caá”, jwĩ niij jenah joicán caá. “Dios ã wut at di h túi jepahat jíib, ‘Nit túinit caá’, Dios ã niijbípna caá”, ¿jwĩta niij jenah joi tániit? ¡Ni hcan caá, wā déewā! Ob ohjeéhtih, Jesús jwiít di h ã wun wūhat jidi h túi jenah joinít, caánboodíh jwĩ jepahachah, “Nit túinit caá”, Dios ã niij enbipna caá.

²⁹⁻³⁰ Dawá jwĩ déewā nin pah ĩpĩ niij jenah joiná caá: “Jwiít judíowādihjeh Dios jwĩ maáh ã jumna caá. Queét judíowā ni hcan nit di h ĩ maáh ni hcan caá”, ĩpĩ niij jenah joiná yah caá. Ob ohjeéhtih, páant ni hcan caá. Dios biícjeh jumna, ni hat cāacwādih ĩ maáh ã jumna caá. Pánih jumna, Dios jwiít judíowādih, judíowā ni hcan nit di h bũt jwiít ni hat di h biíc yoobó jwĩ maáh ã jumna caá. Jwiít judíowā Jesús ã wun wūhat jidi h túi jenah joinít, jwĩ jepahachah, jwiít di h “Nit túinit caá”, ã niij enna caá. Judíowā ni hcan nit bũt biíc yoobó Jesús di h ĩ

jepahachah, queétdihbut “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá.* ³¹ Pánihna, Jesús ã wun wəhatjidih jenah joinít, ¿“Moisés ã wətatjidih jwī cádahachah, ã táimi nacaá”, jwīta niij tániít? ¡Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, Jesúsdi jephahna, Moisés ã wətatjidihbut jwī jephahna caá.

4

Abraham Diosdi ã táij enah joyátji

¹ Buh, jwī nuo Abrahamdi ded pah Dios ã chājatjidih yeebdíh wā jwúb náhniabipna caá. ² Abraham ded pah ã táij chājatji jíib “Nin táini caá”, Dios ã niij enechah, “Weém bácah táini caá wā juməp”, áta jéih niij tágaá. Obohjeéhtih, Diosboodíh páant niijní pínah ã wihcan caá. ³ Páant ã juməchah, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Abraham ded pah Dios ã niijátdih joinít, caandíh át táij enah joyóp wut jí. Páant ã táij enah joyóchah ennit, ‘Caán yoobópdih tigaá’, Dios caandíh át niij enep wut jí”, át niij daacáp tají.* ⁴ Ded maátadih ã teo wəhəchah, caandíh ípí jíib chājna caá. Oboh ípí jíib wəhcan caá. ã tewat jíibjeh ípí wəhna caá. ⁵ Obohjeéhtih, ded teo wəhcan, Diosdi ã táij enah joyóchah ennit, “Nin táini caá”, caandíh ã niij enna caá. Páant ã niij enechah, dedé ã táij chājat jíib pohba nihcan caá. ⁶ Pánihna, ded Diosdi ã táij enah joyóchah ennit, ded pah ã chājatjidih jenah joicánjeh, “Nin táini caá”, Dios caandíh ã niij enna caá. Páant ã niij ennidih Dios ã táij chājatdi Davidji nin pah át niij daacáp tají:

* **3:29-30** Dt 6.4; Gá 3.20 * **4:3** Gn 15.6; Gá 3.6

⁷ “Ded ã jepahcatdih Dios ã yohochah, wẽinit, ã túi jumna caá. “Ã túi chãjcatdih wã jwúub encan niít”, caandih Dios ã niijichah, wẽinit, ã túi jumna caá. ⁸ “Nin túini caá. Caandih dedé yéejat peéh chãjat wihcan caá”, Dios ã niij enni wẽinit, ã túi jumna caá”, David át niij daacáp tajĩ. *(Sal 32.1-2)*

⁹ ¿Judíowãjeh bóodnit ï jumuchah, Dios ï yéej chãjatdih át yohji taniít? Nihcan caá, wã déewã. Judíowã nihcannit, bóodcannitdihbut ï yéej chãjatdih ã yohna caá. Pánih jumnit, queét nihat biíc yoobó wẽinit, ï túi jumna caá. Ded pah Dios Abrahamdih ã chãjatjidih jwúub náhniat caá náahap. Caán Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios át niij enep wut jĩ. ¹⁰ Nindihbut náhniat caá náahap: ¿Débólíhji ta tigaá Abrahamdih páant át niij enji? ¿Bóodni ã jummat túttimahji taniít? Nihcan wut jĩ. Bóodni ã jummat pínah jãtíh “Nin túini caá”, Dios caandih átát niij enep wut jĩ. ¹¹ ã bóodat pínah jãtíh Abraham Diosdih át túi jenah joyóp wut jĩ. Páant ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandih át niij enep wut jĩ. Páant ã jummatdih júutat túut niijná, Dios caandih át bóodat túut wut jĩ. Pánihna, caán ã bóodat pínah jãtíh, ã túi jenah joyát pahjeh, Diosdih túi jenah joinít judíowã nihcannit, bóodcannitdih “Nit túinit caá”, Dios át niij enep wut jĩ. Páant biíc yoobó ã niij ennit ï jumuchah, Abrahamji jwĩ nwo ã jummat pah queétdihbut ï nwo mun tigaá ã jumap.* ¹² Pánihna, det bóodnit judíowãbut Diosdih ï túi jenah joyóchah, Abraham ï nwoji yoobát ã jumna caá. Caán ã bóodat pínah jãtíh Diosdih átát túi jenah

* **4:11** Gn 17.10

joyóp wut jĩ. Pánihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pahjeh muntih, judíowã ĩ túi jenah joyóchah, Abraham ĩ nwoji ã jumna caá. Obohjeéhtih, bóodnit jumna, “Abraham jwĩ nwoji caá”, niúj jenah joiná yuhna, Diosdih ĩ túi jenah joicáh, Abraham ĩ nwoji yoobát ã nihcan caá.

Dios caandíh ã naáwátjidih “Yoobópdih tigaá”, Abraham ã niiját

¹³ Jon jãtjih Dios nin pah Abrahamdih ãt niúj naáwáp wut jĩ: “Meém, ma jumená pínah biíc dih, nihat baác dih moón ĩ nwowã pínah ñi jumna caá”, ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah, Moisés ã wutatdih Abraham ã jepahatji jíib ãt nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Abraham Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, caandíh niúj ennit, páant ãt niúj naáwáp wut jĩ.* ¹⁴ “Moisés ã wutatjidih jepahnit, jwiítjeh tigaá nihat baác dih moón ĩ nwowã jwĩ jumap”, jwĩ déewã ĩpĩ niúj jenah joiná yuh caá. Páant ĩ niúj jenah joyát yoobópdih jumna nihna, Diosdih jwĩ túi jenah joyát dedé pínah nihcah, ã niijátjibut dedé pínah ãta nihcan tagaá.* ¹⁵ Dedé wutat wihcah, caandíh yap yohatbut ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji ã jumachah, cáacwã caandíh ĩ yap yohochah ennit, Dios queéd dih búdí ã íjna caá. Pánih íjnit, ĩ yap yohatji jíib, queéd dih ã peéh chãjbipna caá.

¹⁶ Obohjeéhtih, Moisés ã jumat pínah jãtjih, Abraham Diosdih ãt túi jenah joyóp wut jĩ. Caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, det caandíh jepahnit Abraham ã jumená panihnit ĩ jumna caá. Moisés ã

* **4:13** Gn 17.4-6; 22.17-18; Gá 3.29 * **4:14** Gá 3.18

wutajidih jéihnit, jéihcannitbut Diosdih ï túi jenah joyóchah, biíc yoobó ã naáwátji pah Abraham ã jüimená ï jumna caá. Pánihna, ded pah jwĩ chãjat jíib ã jüimená jwĩ jumcan niít. Obohjeéhtih, Diosdih jwĩ túi jenah joyát jíibjeh caá, páant jwĩ jumap.*

¹⁷ Dios Abrahamdih ã niijátji pahjeh nin pah ït niij daacáp tajĩ: “ ‘Dawá baácnadih moón ï ño pínah meém ma jumna caá’, Dios Abrahamdih ãt niij naáwáp wut jĩ”, ït niij daacáp tajĩ. Dios wunnitdih booani, dedé wih jwuhcannidih jummat túutnidih Abraham ãt túi jenah joyóp wut jĩ. Pánihna, Abraham Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiítbut túi jenah joinít jwĩ jumachah, “Nit Abraham ã jüimená mun tigaá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá.*

¹⁸ Abraham weh wihcanni behe yoobát ã jumachah, Dios caandih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Cúiwã dawá ï jummat pah, óonna pahbut ma jüimená ï jumbipna caá. Pánih jumnit, dawá baácdih moón ï ño panihni ma jumbipna caá”, Dios caandih ãt niijíp wut jĩ. Pánih weh wihcan yahna, “Ã niiját yoobópdih tigaá”, ãt niij jenah joyóp wut jĩ. Páant caandih ã túi jenah joyóchah, Dios ã niijátji pah ãt túi chãjap wut jĩ.* ¹⁹ Obohjeéhtih, caán cien jópchi bíbohna, yad Saradih ãt jéih weh chãjcap wut jĩ. Caántbut beh wili yoobát jumna, mit jéih wuda jumcap wut jĩ. Páant wunnit dée ï jumachah yahna, “Jwiít jwĩ weh wihcan niít”, Abraham ãt niij jenah joicáp wut jĩ. Páant niij jenah joicán, Diosdih ãt túi jenah joí cádahcap wut jĩ.* ²⁰ “Ã niijátji pah ã jéih chãjcan

* 4:16 Gá 3.7 * 4:17 Gn 17.5 * 4:18 Gn 15.5 * 4:19 Gn 17.17

niít”, ãt niíj jenah joicáp wut jĩ. “Dios wěpni, ã niijátji pah túi chãjni caá”, niíj wěi naóhnit, caandíh ãt túi jenah joí cádahcap wut jĩ. ²¹ “Dios ded pah weemdíh ã niijátji pah biíc yoobó ã jéih chãjna caá”, Abraham ãt niíj jéihyep wut jĩ. ²² “Páant ã niíj jéihyechah, ‘Abraham túini caá’, Dios caandíh ãt niíj enep wut jĩ”, Dios naáwát dih naóh yapani ãt niíj naóh daacáp tajĩ.*

²³ Páant niíj daácna, Abrahamdihjeh pohba niíj daácna ãt chãjcap wut jĩ. ²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, jwiítbut jwĩ jéihyat pínah niijná, ãt niíj daacáp wut jĩ. “Diosdih jwĩ yap yohatji jíib, jwĩ Maáh Jesúsdih ãt wun wáhat túutup wut jĩ. Pánih wənnijidih ãt jwáub boonanap wut jĩ”, jwĩ niíj jenah joyóchah, Diosboó “Nit túinit caá”, jwiít dihbut ã niíj enna caá.*

5

“Nit túinit caá”, Dios ã niíj ennit ded pah jwĩ jumat

¹ Jesucristodih jwĩ túi jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, Dios jwiít dih ã niíj enna caá. Páant ã niíj enechah, jwĩ Maáh Jesucristo jwiít dih Diosjeéh ã túi jumat túutna caá. ² Caandíh túi jenah joinít, ã oinit jwĩ jumachah, “ʒumcanjeh weemdíh jũóhnit, ñi úbú”, Dios jwiít dih ã niijná caá. Áihwã jumna, túttimah bóo láa ã pebhna bejnit, caán túini yoobát ã jumat pahjeh jwiítbut biíc yoobó jwĩ jumat pínahdih jenah joinít, búdí jwĩ wěina caá. ³ Dawá láa jwiít dih yeejép ã yapachah yuhna, biíc yoobó jwĩ wěina caá. Páant yeejép ã yapachah, Diosdih

* **4:22** Gn 15.6 * **4:24-25** Is 53.4-5

chah jwī túi jenah joyátdih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép ã yapachah w̃hna, búdí jwī wēina caá. ⁴ Páant yeejép ã yapachah w̃hna, wēinit, caandíh jwī túi jenah joí cádahcan caá. Pánih cádahcannit jumna, chah túinit jwī jum bejna caá. Pánih chah túinit jum bejna, Dios ded pah jwiítdih ã túi chājat pínahdih jenah joinít, jwī wēi pãina caá. ⁵ Pánihna, jwiít wēi pãinitdih Dios Túini Espíritudih átát w̃hup taga, jwījeéh ã jumát pínah niijná. Túini Espiritu jwījeéh jumna, Dios jwiítdih ded pah búdí ã oyatdih ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, nindihbut jwī niíj jéihna caá: “Jwiítdih Túini Espiritu ã teo wáacbiṗna caá, Dios pebhna juibínit, caan páh jwī túi jumát pínah niijná”, jwī niíj jéihna caá.

⁶ Nin wã naáwátdih jenah joinít, Dios jwiítdih ã túi chājat pínahdih chah ñi jéihbiṗna caá: Jwiít jwī yéej chājatdih jéih cádahcan, ã jíib buúdáátdih jwī jéih jíib chājcah, Dios ã jenahat láa, Jesucristoboó jwī yéejat jíib át w̃n w̃hup w̃t jī. ⁷ Ded túi chājnidih biíhboó áta w̃n w̃hcan taga. Biíh túi chājni yoobátdih búdí oinit, úumcanjeh w̃n w̃hni pínah ã jum dée caá. ⁸ Obohjeéhtih, jwiít yeejéṗwã yoobát jwī jum jw̃huchah, jwī yéejat jíib Cristoboó át w̃n w̃hup w̃t jī. Páant ã w̃n w̃huchah, Dios jwiítdih ded pah búdí ã oyatdih ã jéihyana caá. ⁹ Pánih jwiítdih w̃n w̃hnit, áih meép ã yohochah, “Nit túinit caá”, Dios jwiítdih ã niíj enna caá. Páant niíj enna, jwiítdih iiguíṗna bejnit déejidih át túi w̃up w̃t jī. Pánihna, yeejéṗwã jwī jum jw̃huchah, ã w̃n w̃hatjīh “Nit túinit caá”, jwiítdih ã niíj enatdih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, “Buu nit túinitdih

en íjcan, wã peéh chãjcan niít”, jwiít dih ã niiját dih chah jwĩ jéihna caá. ¹⁰ Dios dih eníhcannit jwĩ jum jwuhchah, ã wũh ã wunatjĩh jwĩ yéejat dih yohnit, chénaboó jwĩ míic eníhcat dih Dios át ámohop wut jĩ. Pánih ámohnit, jwiít dih ãihwã át chãjap wut jĩ. Páant ãihwã jwĩ jumchah, nindih chah jwĩ táí jéihna caá: “Buu Dioíh wã jumchah, weemdíh peéh chãjat wihcah, Jesús boo pud jũóhnit, páuh laab béjni jumna, weemdíhbut ã pebhna ã táí juibíát túutbipna caá”, jwĩ níj jéihna caá. ¹¹ Páant jwĩ táí juibíát pínah dih wēinit, nindihbut chah jwĩ wēina caá: Buu nin baácboó jwĩ jum jwuhchah, jwĩ Maáh Jesucristo ã wunatjĩh Dios jwiít dih ãihwã át jummat túutur wut jĩ. Páant ã jummat túutat dih jéihnit, caandíh búdí jwĩ wēi naóhna caá.

Adán, Cristo ded pah mácah ã chãjatji

¹² Jwíih jumni Adán wut jumni, ã yéej chãjachahjeh, nin baác dih yéejat át jwíih waadáp wut jĩ. Páant ã yéej chãjat jíib, wunatbut át waadáp wut jĩ. Adán ã yéej chãj waawáchah, nihat jwiítbut yéej chãjnit jwít jum jwíhip wut jĩ. Pánih yéej chãjnit jumna, jwiít nihat wunnit pínah míic jwít jumur wut jĩ.* ¹³ Dios Moisés dih ã wutat túutat pínah jãtíh, nin baác dih moón jwít yéej chãjap wut jĩ. Obohjeéhtih, páant jwĩ yéej chãjachah yuhna, ã wutat wih jwuhcah, caandíh yap yohatbut át wih jwuhcap wut jĩ. Páant wihcah, caandíh yap yohat peéh chãjatbut át wih jwuhcap wut jĩ. ¹⁴ Páant yap yohat peéh chãjat ã wih jwuhcah yuhna, Adán túttimah jumnit nihat ít wunur wut jĩ. Moisés ã jummat pínah jãtíh, caán wutat ã wih jwuhcah

* 5:12 Gn 3.6-19

yuhna, caán láa jumnit ït wunap wat jï. Adán Dios ã watatjidih ã yap yohatji pahjeh queétjeh chãjcan yuhna, queét nihatbat biíc yoobó ït wunap wat jï. Páant wannit ï jumuchah jéihnit, “Adán ã yap yohochahjeh, nihat jwiítbat biíc yoobó yap yohnit panihnit jwït jumap wat jï”, jwï niúj jéihna caá. Pánihna, Adán yéej chãj waóhni ã jumati pahjeh, táttimah nin baácna jüóhni Jesucristoboó táí chãj waóhni ãt jumap wat jï.*

¹⁵ Obohjeéhtih, Dios cãacwãdih oinit, ã teo wáacatboó Adán ã yap yohatji pah ãt nihcap wat jï. Adán biícjeh jumna yuhna, ã jwïih yéej chãjatji jíib dawá jwït buudáp wat jï. Obohjeéhtih, Dios jwiít dih bádí oinit, teo wáacna, Jesucristodih nin baácboó wahna, táini yoobát ãt chãj wãhap wat jï. Jesucristo biícjeh jumna yuhna, dawá iiguípna bejnit déejidih ãt táí ubap wat jï, jeáboó jwï táí jwibíát pínah niijná. ¹⁶ Dios cãacwãdih oinit, ã teo wáacat Adán ã yap yohatji pah ãt nihcap wat jï. Adán biícjeh jumna yuhna, ã yéej chãjatji jíib, nihat cãacwã Dios ã peéh chãjnit pínah jwït jumap wat jï. Pánih peéh chãjnit pínah jumna, dawá jwï yéej chãjachah yuhna, jwiít dih bádí oina, teo wáacnit, Dios jwï yéejatdih ã yohna caá. Pánih yohna, “Nit táinit, wã peéh chãjnit pínah nihcan caá”, jwiít dih ã niúj enna caá. ¹⁷ Adán biícjeh jumna yuhna, ã jwïih yéej chãjachah, nihat cãacwãdih ã chüúúchah, jwï wunna caá. Caán yoobóp dih tigaá. Páant ã jumuchah yuhna, ninboodíh jwiít jwï wëibipna caá: Buu jwah Dios jwiít cãacwãdih oinit, teo wáacna, Jesucristo biícjeh ã wunatjïh jwï yéejatdih yohna, “Nit

* **5:14** Gn 2.16-17; 3.11-12

túinit caá”, jwiít dih ã níj enna caá. Páant jwiít dih ã níj enechah, ãjeéh páantjeh jwĩ túi jumbipna caá. ¹⁸ Pánihna, Dios ã wútatjidihjeh bíic ã yap yohatji jíib, jwiít nihatbut yap yohnit jwĩ jumna caá. Pánih jumna, jwiít nihat Dios ã peéh chãjnit pínahbut jwĩ jumna caá. Pánihat pah muntih, bíic newé Jesucristo ã túi chãjatji jíib, jwiít nihat yéejat yohnit jwĩ jéih jumna caá. Pánih yéejat yohnit jwĩ jumuchah, “Nit túinit caá”, Dios jwiít dih ã níj enna caá. Pánihna, jwiít nihat caandíh jepahnit ãjeéh páantjeh jwĩ túi jumbipna caá. ¹⁹ Bíic newé Adán Dios ã wútatdih ã yap yohatji jíib, “Nit yéejnit caá”, dawádih Dios ãt níj enep wut jĩ. Pánihna, bíih newé Jesucristo Diosdih ã túi jepahat jíib, “Nit túinit caá”, dawádih Dios ã níj enna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, Adán jum láa dawá jópchi túttimah, Jesucristo nin baácboó ã jũwát pínah jãtih, Dios ã wútatdih cãacwãdih Moisés ãt naóh yapanap wut jĩ, yéejnit jumna, chah yap yohnit jwĩ jummatdih jwĩ jéihyat pínah níijná. Pánih yap yohnit yoobát jwĩ jumuchah yuhna, jwiít dih búdí oinit, jwĩ yap yohat chah Diosboó jwiít dih búdí ãt teo wáacap wut jĩ. ²¹ Jwĩ yéej chãjat jíib, jwiít nihat wannit pínah míicjeh jumna, Dios bíic dih jwĩta jéih jumcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó, jwiít cãacwãdih búdí oinit, jwĩ Maáh Jesucristodih ãt wah deyanap wut jĩ, jwiít dih ã teo wáacat pínah níijná. Pánih teo wáacnit, “Nit túinit caá”, jwiít dih Dios ã níj enechah, caán bíic dih páantjeh jwĩ túi jumbipna caá.

Jesúsjeéh ded pah jwĩ jummat

¹ Wã déewã biquína nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Páant ma bohénachah, chah yéej chājat caá náahap, Dios jwiít dih oinit, chah ã táí teo wáacat pínah niijná”, ñita niij jenah joi tágaá. ² ¡Páant nihcan caá, wã déewã! ¡Jwĩ yéej chājca boj jĩh! Jwĩ yéejat dih yohna, Cristo jwiít dih ã wun wũhuchah, jwiítbut ãjeéh wunnit panihnit jwĩ jumna caá. Páant jwĩ jumuchah, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ã jũwúchah yuhna, jwĩ jéih yap yohna caá. Wunniíh bácahjidih bita ã yéej chājat tútuchah, ã jepahcat pahjeh muntih caandih jwĩ jepahcan niít. ³ Nindihbut ñi táí náhninaá: jwiít dih ã daabánachah, Jesúsíhwã jumna, ãjeéh wunnit panihnit jwĩ jummat dih bita dih júutna jwĩ chājap be. ⁴ Pánih daabánit jumna, Cristoíh bácahdih ã yohochah, jwiítbut ãjeéh yohnit panihnit jwĩ jumna caá. Pánih yohnit panihnit jumna, jwĩ íip nihah jéihni, táí chājni, ã wēpatjĩh Cristodih ã boanachah, jwiítbut ã boanit panihnit jwĩ jumna caá. Pánih boanit panihnit jumna, ã wēpatjĩh tút nũmniít, jáap cāac jumnit panihnit jwĩ jumna caá. Jáap cāac jumnit panihnit jumna, ã wēpatjĩh yéej chājat jenah joyát dih jwĩ jéih yap yohna caá.*

⁵ Cristoíhwã ãjeéh jwiítbut wunnit panihnit jumna, wunnit ã yéej chāj cádahat pah, jwiít dihbut yéej chāj cádahat caá náahap. ãjeéh jwiítbut boo pũd jũóhniit panihnit jumna, Dios ã weñat pínahboodíhjah chājat caá náahap. ⁶⁻⁷ Det wunnitjidih yéej chājat jenah joyát ã wihcan

* 6:4 Col 2.12

caá. Páant ã wihcatdih jéihnit, nindihbut jwĩ túi jéihna caá: Cristodih jwíh jepahna, ãjeéh wǎnnit panihnit jumna, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ã jwúub júúwúchah yuhna, jwĩ jéih yap yohna caá.* ⁸ Pánihna, Cristojeéh wǎnnit panihnit jumna, túi chājat túut niijná, ãjeéh jwúub boo pud júóh nit panihnitbut jwĩ jumna caá. Pánih boo pud júóh nit panihnit jumna, ã wēpatjĩh ãjeéh páantjeh jwĩ jumnipna caá. ⁹ Caandíh jéihnit, nindihbut jwĩ jéihna caá: Cristo ã jwúub boo pud júúwát túttimah, chéneji ã jwúub wǎncan níit, páant mǎntih. Pánih boo pud júóh nit, wǎnatdih át yap yohop wat jĩ. ¹⁰ Jwiít cáacwã jwĩ yéej chājat jíib, Cristo bíic láajeh wǎnna, ã jwúub boo pud júúwát túttimah, ded pah chājna, Dios ã wēpatjĩh āpĩ chājna caá, cáacwã caandíh búdí ĩ weñat pínah niijná. ¹¹ Pánihna, ãjeéh wǎnnit panihnit jwĩ jummatdih jenah joinít, “Buu yéej chājat jenah joyát wã maáh panihni nihcah, Jesúih jumna, caánboó wã maáh ã jumna caá. Páant ã jumachah, weembút ãjeéh jumnit, Dios ã wēpatjĩh yéej chājat jenah joyát dih wã jéih yap yohna caá”, ñi níj jenah joyoó.

¹² Páant yéej chājat jenah joyát ã júúwúchah, caandíh ñi jepahca bojoó. Pánih jepahcan, yéej chājatdih ñinahcanjeh, caandíh ñi yap yohbipna caá. ¹³⁻¹⁴ Moisés ã wutatjidih jwĩ jepahat jíib nihcan, Dios bíic dih jwĩ túi jumna caá. Obohjeéhtih, túi oinit, jwiít dih teo wáacna, Dios ãjeéh át jummat túutap wat jĩ. Pánih ãjeéh jumna, ã teo wáacatjĩh dedé yéej chājat jenah joyát dih jwĩ jéih yap yohna caá. Pánihna, yeejép chājna, Dios ã náahatdih yap yohnit

* 6:6-7 Gá 2.20

ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristojeéh wənnit, jwəub boo pud jəóhnt panihnit jumna, Dios ă náahatboodíjhéh ă wēpatjīh túi chājnit ñi jumăá.

Jwī yéej chājat jwī maáh panihni ă jummat

¹⁵ ¿Páant wă naáwáchah, ded pah tigaá yeéb ñita niij jenah joí? Dios ded pah jwī chājatdih jenah joicánjeh oinit, jwiit caandíh túi jenah joinít dih ăt túi ăbup taga. Pánih túi ăbnit, Moisés ă wətatjidih jepahat jíib ăt nihcan taga. Pánih túi ăbnit jumna, ¿chah jwīta yéej chāj taniit? ¿Nihcan caá, wă déewă!

¹⁶ ¿Nindih ñi jéihcan niit? Deddih jepahna, caán jwī maáh ă jumăchah, caandíh teo wəhnt jwī jumna caá. Pánihat pah, yéej chājnit jwī jumăchah, caán yéej chājat jenah joyát jwī maáh panihni ă jumna caá. Pánihna, yéej chājat jenah joyát dih jepahna, iiguipna bejnit pínah jwī jumna caá. Obohjeéhtih, Diosboodíh jepahna bácah, caandíh teo wəhnt jumna, túi chājnit jwī jumna caá. ¿Caandíh ñi jéihcan niit? ¹⁷ Jătih yéej chājnit ñi jumăchah, caán yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihni ăt jum jwəhup taga. Obohjeéhtih, ăwə jwəh túini doonádih túi jenah joinít, caánboodíh ñi túi wēi jepahna caá. Pánihna, ñi túut nūmát dih “Búdí táina caá”, Diosdih jwī niijná caá. ¹⁸ Pánih túi wēi jepahnit jumna, ăwə yéej chājat jenah joyát ă jəwəchah yuhna, caandíh ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, táiniboodíh jepahna, caandíh teo wəhnt panihnit ñi jumna caá. ¹⁹ Ded pah maáta ĩ jummatdih ñi túi jéihna caá. Pánihna, ñi jéihyatjīh yeebdíh wă naóhna caá, wă bohéát dih ñi túi beh joyát pínah niijná. Jătih yéej chājnit jum jwəhna, yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihnidih ñit jepahap taga.

Pánih jepahnit jumna, chah yeejép ñit chãj bejep taga. Páant yéej chãjat jenah joyátdih ñi jepahat pah mantih, bũũ jwúub túut nũũmnít, túiniboodíh caá jepahat náahap, Dios ã náahat pahjeh chãjnit ñi jumat pínah niijná.

²⁰ Jãtíh yéej chãjat jenah joyátdih jepahna, túiniboodíh ñit jéih jepahcap jĩ. ²¹ Caán láa yéej chãjna, dedé túi jumatdih ñit bid juicáp jĩ. Páant ñi yéej chãjatji jíib iiguípna ñita bej tagaá. Pánihna, bũũ ñi yéej chãjatjidih náhninit, tícnit, búdí ñi jĩgahna caá. ²² Bũũ jwũh yéej chãjat jenah joyátdih jepah cádahnit, Dioíhwã jumna, caánboodíh jepahnit ñi jumna caá. Dioíhwãjeh jumna, ã náahat pahjeh chãjnit, ãjeéh páantjeh ñi jumbipna caá.* ²³ Nindih jwiít dih túi náhníat caá náahap: Jwĩ yéej chãjat jíib, iiguípna bejnit pínah jwĩta jum tagaá. Obohjeéhtih, jwĩ Maáh Jesucristo jwiít dih ã wũn wãhatjidih túi jenah joinít, caandíh jwĩ jepahachah, jwiít dih ãjeéh páantjeh Dios ã jumat túutbipna caá. Pánih túi chãjna, jwiít dih ã jíib náahcan níit.

7

Ded pah Moisés ã wũtatji

¹ Wã déewãá, cãacwã ñi wũtat ded pah ã jumatdih ñi túi jéihna caá. Cãac ã báadh jwũhna, caán wũtatdih jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, ã wũnat túttimah bácah, caán wũtatdih jepahat ã wihcan caá. ² Páant ã jumũchah, Moisés ã wũtatjibut nin pah ã niijná caá: “Yad wili mijeéh bóojíhjih mi jumũ naáh”, ã niijná caá. Páant ã wũtũchah yũhna, mijeéh bóo ã wũnat túttimah, caánt bííhdih mi jéih

* 6:22 Pr 12.28

áa jumna caá. ³ Mijeéh bóo páantjeh ã jumuchah yuhna, caánt biíhjeéh jumnit, yeejép chājnih caá mi jumup. Obohjeéhtih mijeéh bóo ã wunat táttimah, caán wutat miíh pínah nihcah, biíhdih jwúub áa jumna, mi yéej chājcan caá.

⁴ Páant ã nihat pah muntih, yeebbút wā déewā, Jesúíhwā jumna, ājeéh wunnit panihnit ñi jumuchah, Moisés ã wutatji ñíih pínah nihcan caá. Pánihna, bñ Cristodih jwúub áa jumnit panihnit jumna, caán jwúub boo pud jūóhniíh ñi jumna caá, Diosdih túi chāj wūhat túut niijná. ⁵ Jātih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, jwī ñinahatdihjeh chājnit, Moisés ã wutatjidih jwī joyóchah, caandíh chah yap yohíhat āpí jígohop jī. Páant jwī yap yohatji jīb, iiguípna bejnit déeji jwī jumup jī. ⁶ Caán láa Moisés ã wutatji jwiítdih chéoni pah át jumup jī. Obohjeéhtih, bñ Cristoíhwā ājeéh wunnit panihnit jumna, jwúub watnit panihnit jwī jumna caá. Pánih watnit panihnit jumna, Túini Espíritu ã teo wáacatjīh túiniboodíh jwī jéih chājna caá. Páant ã jumuchah, Moisés ã wutatji bñ jwah jwīih pínah nihcan caá.

Ded pah jwī yéej chājat

⁷ Páant niijná, ¿Moisés ã wutatjidih ded pah tiguaá jwīta niíj? ¿Caán wutat yeejép níit ã jumup, ñi jenah joyóchah? ¡Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, caán wutat wihcah, ded pah yéej chājat ã jumatdih wāta jéihcan tagaá. Caán wutat nin pah caá ã jumup: “Bitáih bií déedih ñi en ñinahca bojoó”, át niíj wutup jī. Páant ã niíj wutcah, en ñinahat yéejat ã jumatdih wāta jéihcan tagaá.* ⁸ Caán wutatdih

* 7:7 Ex 20.17; Dt 5.21

wã jéihyat túttimah, caandíh yap yohíhna, bitaíh bíí déedih wãpí búdí en ñinahna caá. Caán wútatdih jéih jwuhcan, caandíh yap yohíhat wihcah, bitaíh bíí déedih wãta en ñinahcan tagaá. ⁹ Pánihna, dedé wútatdih wã jéihyat pínah játih, ded pah yéejatdih, ded pah yéejat jíib ã peéh chãjatdihbut wã jéihcap jí. Obohjeéhtih, “Páant ñi chãjca bojoó”, ã níj wútatdih wã jéihyat túttimah, yap yohíhna, caandíh búdí wãpí chãjíhip jí. Páant wã yap yohatji jíib, iiguípna bejni pínah wãt jumup jí. ¹⁰ Pánihna, yéejni nihcan, Dios ã wútatdih yap yohcan, Diosjeéh wãta táí jam tagaá. Obohjeéhtih, yéejni jumna, caán wútatdih yap yohnit, wã yéejat jíib iiguípna bejni pínah wãt jumup jí. Caán wútatboó táí chãjat túttni ã jumuchah, caandíh wã yap yohatji jíib iiguípna bejni déeji wãt jumup jí. ¹¹ Pánih yéej chãjni jumna, caán wútatdih yap yohna yuhna, “Nin pah chãjnit, wã táí yapbipna caá”, wã níj jenah joyóp yah jí. Yéej chãjatboó “túnidih” níjní pah át jumup jí. Pánihna, ã wútatdih jéihna yuhna, wã yap yohat jíib iiguípna bejni déeji wãt jumup jí.*

¹² Páant níjñá, nin pah níj naóhna caá wã chãjap: Moisés ã wútatji túini ã jumna caá. Caán yoobópdiw wútnit, túnidihjeh ã chãjat túttna caá. ¹³ Pánih túini wútat jumna yuhna, ¿weemdíh iiguípna ã bejat tút níit? ¡Nihcan caá, wã déewá! Caan póhba ã bejat tútcan caá. Wã yéej chãjat caá weemdíh iiguípna ã bejat tútup. ã wútatdih wã jéihyat túttimah, caán wútatdih yap yohna, wã yéej chãjatdih wã jéihna caá. Caán wútatdih jéihna yuhna, wã yap yohochah ennit, “Wã yéejat yeejép

* **7:11** Gn 3.13

yoobát ã jumna caá”, wã niij jéihna caá. Pánihna, tãbit yéej chãjni wã jumatdih jéihnit, iiguipna bejni pínah wã jumatdihbut wã jéihna caá.

¹⁴ Dios wut jĩ Moisésdih páant át wutat túutup wut jĩ. Pánihna, caán wutat Dioih ã jumuchah, túini ã jumatdih jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejnijeh wã jumna caá. Pánih jumna, yéej chãjat jenah joyát dihjeh jepahni wã jumna caá. ¹⁵ Ded pah túinidih chãjihna yuhna, wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, “Caán weemdih chãjcat caá náahap”, niij jenah joiná yuhna, caandihjeh wãpĩ chãjna caá. Ded pah wã chãjatdih wã jéihcan caá.* ¹⁶ Yéej chãjihcan yuhna, caandihjeh wãpĩ chãjna caá. Páant wã chãjihcatdih chãjna, “Dios ã wutat túini caá”, niijná caá wã chãjap. ¹⁷ Weemjéh pohba wã yéej chãjcan caá. Obohjeéhtih, yéejni wã jumat júb, yéej chãjat jenah joyátboó wã maáh panihni jumna, weemdih ã yéej chãjat túutna caá. ¹⁸ Wã jenah joyát yeejép míic ã jumatdih wã túi jéihna caá. Dedé túini jenah joyát pohba weemdih ã wihcan caá. Pánih yéejni jumna, túini wã chãjat déedih, weemjéh wã jéih chãjcan caá. ¹⁹ Túiniboodih wã chãjat déedih wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, náahcan yuhna, yeejépdih wãpĩ chãjna caá. ²⁰ Pánihna, wã chãjihcatdih chãjna, weemjéh pohba caandih wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, caán yéej chãjat jenah joyátboó weemdih ã wutna caá.

²¹ Nin pah weemdih ã jumna caá: Túiniboodih chãjihna yuhna, yéej chãjihatbut ãpĩ jũohna caá. ²²⁻²³ Dios ã wutatdih bádí wëina yuhna, caolih diitboó míic mawat panihni ãpĩ jumna caá. Pánih

* **7:15** Gá 5.17

ɟumna, túinidih búdí wã chãjĩhna yũhna, yéej chãjĩhatboodĩh chah jenah joinít, wãpĩ chãjna caá. Pánihna, weemjéh yéejatdih wã jéih cádahcan caá.

²⁴ Páant yéej chãjatdih jéih cádahcan, iiguípna bejni pínah ɟumna, búdí moh yéejni wã ɟumna caá. Pánih jéih cádahcanni wã ɟumuchah, ¿déhe tiguaá weemdíh túi ubni ãta ɟum? ²⁵ Jwĩ Maáh Jesucristo caá weemdíh túi ubni pínah ã ɟumup. Caandíh wã túi jepahachah, wã yéejatdih yohnit, weemdíh ã túi ubbipna caá. Páant ã teo wáacatdih jéihnit, “Jesúsdih wah deyanit, ma teo wáacat tútatdih túina caá, Paá”, Diosdih wãpĩ niijná caá. Pánihna, nindih wã túi jéihna caá: wã jenah joyátjĩh Dios ã wútatdih wãpĩ jepahĩhna yũh caá. Obohjeéhtih, Diosdih jepahĩhni ɟumna yũhna, páantjeh yéejni ɟumna, yéej chãjat jenah joyát ã jũúwúchah, caánboodĩh wãpĩ jepahna caá.

8

Túini Espíritu ded pah jwiít dih ã teo wáacat

¹⁻² Pánihna, iiguípna jwĩ bejat déejidih Jesucristo ã túi ubuchah, ãihwã ɟumna, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh jwĩ yéej chãjat jenah joyát dih jwĩ jéih yap yohna caá. Pánih yap yohnit, Túini Espírituboodĩh jwĩ jepahachah, Dios biíc dih jwiít dih ã túi ɟumat túutna caá. Páant biíc dih jwĩ ɟumuchah, jwiít Jesucristoíhwãdih buu dedé peéh chãjat pínah wihcan caá. ³ Moisés ã wútatjidih jéih jepah beedácanit ɟumna, jwiít míicjeh caandíh yap yohnit jwĩ ɟumna caá. Páant ã wútatdih yap yohnit jwĩ ɟumat jíib, Dios biíc dih jwĩ túi ɟumcap jĩ. Caán wútat jwiít dih ã jéih teo wáacah yũhna, Diosboó jwiít dih ã túi teo

wáacap jĩ. Caán ã wũúhdih nin baácboó ãt cãac jummat túutur wut jĩ, jwĩ yéejat jíib ã wun wúhat pínah niijná. Pánih wun wúhna, Jesús jwĩ yéejat jíib bũudáat panihnidih ãt jíib chãjap wut jĩ. ⁴ Páant ã jíib chãjachah, jwiítboó Túini Espíritu ã wēpatjĩh Dios yoobópdih jum niboodíh jwĩ jéih jepahna caá. Pánihna, jwiítjeh ã wutatdih jéih bũujácan yuhna, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh jwĩ jéih bũujána caá.

⁵ Det ĩ ñinahatdihjeh chãjĩhnit, ded pah ĩ náahatdih ĩpĩ jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã náahatdih jenah joinítboó ã wutah pahjeh ĩpĩ chãjna caá. ⁶⁻⁸ “Ded pah wã náahatdih wã chãjachah, ã túina caá”, ded niij jenah joiní Diosdih eníhcanni jumna, Dios ã wutahatboodíh ã jepahíhcan caá. Páant ã jepahíhcat jíib, caandíh jéih jepahcan, iiguípna bejni pínah ã jumna caá. Det pánihnitboó Diosdih ĩ jéih weñacan caá. Obohjeéhtih, “Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh ã náahat pahjeh wã chãjbipna caá”, det niij jenah joinítboó Diosjeéh páantjeh ĩ jumbipna caá.

⁹ “Wã náahatdihjeh wã chãjbipna caá”, niij jenah joí cádahnit, Túini Espíritu ñijeéh ã jumuchah, yeéb ã náahatboodíh ñi chãjna caá. Det Túini Espíritu wihcannitboó Cristoíhwã nihcan caá. ¹⁰ Obohjeéhtih, yeébboó áihwã ñi jumuchah, Túini Espíritu ñijeéh ã jumna caá. Pánihna, yéejat jíib ñíih bácah ã wunuchah yuhna, caán ñijeéh ã jumuchah, ñíih caolih túi booni ã jumna caá. Pánihnit ñi jumuchah, Dios yeebdíh “Nit túinit caá”, ã niijíchah, páantjeh ájeéh ñi jumbipna caá. ¹¹ Dios jwiítidih wahni Túini Espíritu jwĩjeéh jumna, Jesúsdi h ã booaatji pahjeh mantih jwiítidihbut ã booaipna caá. Pánih

boonit, jáap bácah jwiít dih ã chãj wãhbipna caá.*

12 Wã déewãá, jwiít jwĩ náahatdihjeh chãj cádahnit, caandíh jwúub chãjcat caá náahap. 13 Jwĩ weñat pínahdihjeh chãjnit jumna, iiguípna bejnit pínah tígaa jwĩ jumap. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh yéej chãjatdih cádahna, páantjeh Diosjeéh jwĩ jummbipna caá.

14 Det Túini Espíritudih péenit jumna, Dios weh caá. 15 Caán Túini Espíritu jwĩjeéh ã jummat pínah jãtíh, Dios ã peéh chãjatdih jwĩ úum jwuhap jĩ. Obohjeéhtih, BHH Dios weh jumna, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh “Oini Paá”, úumcanjeh caandíh jwĩ jéih niijná caá.* 16 Túini Espíritu jwiít dih nin pah ã níj jéihyana caá: “Yeéb yoobóp dih Dios weh ñi jumna caá”, ã niijná caá. 17 ã weh jwĩ jumuchah, “Wã wehdih túinidih wã chãj wãhbipna caá”, Dios ã ni-játji pah, jwiít dih, Jesucristo biíc dih, ã túi chãjbipna caá. Pánihna, Cristoíhwã jwĩ jummat jíb yeejép yapnit jumna, túttimah jeáboó túi wëinit, ãjeéh maáta jwĩ jummbipna caá.*

Dios ded pah jwiít dih ã túi chãjat pínah

18 BHH nin baácboó jum jwuhna, yeejép jwĩ yapna caá. Obohjeéhtih, túttimah Diosjeéh maáta waadnít, chah túinit jwĩ jummat pínahdih jenah joinít, nin baácboó jwĩ yeejép yapatdih “Oboh jumni ã jumna caá”, wã níj jenah joiná caá. 19 Dios weh jeáboó ãjeéh jumnit, jwiít maáta jwĩ jummat pínahdih búdí eníhna, nihat Dios ã chãjnitjibut ĩ pãina caá. 20 Caán ã chãjnitji ĩ jwíih túi jumuchah yuhna, cãacboó ã jwíih yéej chãjatji jíb, queébtut

* 8:11 1Co 3.16 * 8:15 Mr 14.36; Gá 4.6 * 8:17 Gá 4.5-7

biíc yoobó wənnit pínah ït jum jwíhip wət jĩ. Caanjéh pohba páant ãt bejcap wət jĩ. Diosboó ã chājnitjidih wənnit pínah ãt jum jwəhat túutəp wət jĩ.* ²¹ Dios ã chājnitji wən beednít déejidih túinít ã jwəub chājbična caá, páant məntih. Dios wehdih ã túi túut nəúm beedáát pahjeh məntih, biíc yoobó ã chājnitjidihbut ã túi túut nəumbična caá. ²² Obohjeéhtih, bəu nihat ã chājnitji wənnit pínah míic ï jum jwəhna caá. Pánihna, yad wili mi weh jumna, mi təba ñaacát pah Dios ã chājnitjibut yeó jáap jumat pah búdí təba ñaacni panihnit ï jum jwəhna caá. Páant ï jummatdih jwiít jwí jéihna caá. ²³ Jwiít dih Túini Espíritu ã juməchah yəhna, biíc yoobó təba ñaacnit panihnit jwí jum jwəhna caá. Nin baácboó jwí jum jwəhəchah, caán jwíjeéh jumnit, jwiít dih túini ã chāj wəhna caá. Ā pebhna jwí jəibínachah, chah búdí jwiít dih ã túi chāj wəhbična caá. Pánihna, jwiít Dios ã wehdih yoobóp dih ã túut nəúm beedáát pínah, əjeéh jwí túi jumat pínah, jáap bácah jwiít dih ã wəhat pínahdihbut búdí jwí wəi pəina caá.* ²⁴ “Páant ã chājbična caá”, niij wəi jenah joinít, iiguípna bejnit déejidih ã túi əbnit jumna yəhna, páantjeh ã túi túut nəúm beedánit jwí jum jwəhcan caá. Ā túut nəúm beednít jumna, páant ã chājat pínahdih jwíta pəican tagaá. ²⁵ Obohjeéhtih, ã chājat pínahdih encan yəhna, Dios jwiít dih ã túi túut nəúm beedáát pínahdih jéihnit, jwí wəi pəina caá.

Túini Espíritu jwí wəbát dih ã teo wáacat

* **8:20** Gn 3.17-19 * **8:23** 2Co 5.2-4

26 BꞰ túi jéihcannit jwĩ jumꞰchah enna, Túini Espírituboó jwiít dih ã teo wáacna caá. Diosdih ded pah úbát pínahdih jwĩ jéihcah, caán Túini Espiritu jwiít dih búdí ã teo wáacna caá, yoobóp dih jwĩ úbát pínah niijná. Jwiítboó búdí úbíhna yuhna, jwĩ wéheatjĩh jwĩ jéih bꞰjácáh, jwĩ íp dih yoobóp dih naóhni jwiít dih ã úbh wáacna caá. 27 Dios ded pah jwĩ jenah joyát dih túi jéih beedána, ded pah Túini Espiritu jwiít dih ã úbh wáhatdihbut ã túi jéihna caá. Pánihna, ded pah áihwádih Dios ã náah yacat pah, jwiít dih Túini Espiritu ápĩ úbhna caá.

Cristo ã wépatjĩh yéejatdih túi yap yohnit jwĩ jumꞰt

28 Jwiít nihat Diosdih oinit, ã náahatdih chãjnit pínah ã ñíonit jwĩ jumꞰchah, Dios jwiít dih ápĩ túi en daoná caá. Ded pah jwĩ yapachah, jwiít dih ã teo wáacna caá, caandíh chah jwĩ túi jenah joyát pínah niijná. Páant ã chãjatdih jwĩ túi jéihna caá. 29 Jwiít áihwã jwĩ jumꞰt pínahdih Dios bííhmah átát jéihyep wꞰt jĩ. Pánih jéihnit, ã wááh Jesucristo ã jumꞰt bííc yoobó jwiít dih át jumꞰt túutꞰ wꞰt jĩ, dawá ã úudwã jwĩ jumꞰt pínah niijná. Páant jwĩ jumꞰchah, caánboó jwĩ úud jeñé caá ã jumꞰp.* 30 Bííhmah áihwã jumꞰt túutnitdih át ñíwip wꞰt jĩ, “Nit túinit caá”, jwiít dih ã níj enat túut niijná. Páant níj ennit, ã pebhboó ájeéh maáta pínah jwiít dih át waadánap wꞰt jĩ.

31 Caandíh jéihnit, nin pahbut jwĩ jéihna caá: Dios ã oinit jwĩ jumꞰchah, det jwiít dih í en jũih bꞰjácán níit. 32 Dios ã wááh dih át wahap wꞰt jĩ, jwĩ yéejat peéh ã wꞰn wáhat pínah niijná. “Wã wááh dih tabit oina, caandíh wã wꞰnat túutcan níit”, át niijcáp

* 8:29 2Co 3.18; Gá 4.19; Fil 3.10

wət jī. Pánih wahnit, ded pah jwī náahatdihbut ã táí wēi teo wáacbiḡna caá. ³³ Dios jwiít dih ñíona, “Nit táinit caá”, ã niíj ennit jwī jumuchah, “Queét yeejépwā caá”, det jwiít dih ĩ jéih niíj naóh yaccan caá. ³⁴ Cristo jwī yéejat jíib wən wūhna, jwúub boo pəd jūóhnit, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, caán bíicdih níhatdih wətni ã jumna caá. Pánih jumna, jwīih pínahdih āpī úubh wūhna caá, det jwiít dih peéh chājat túutna, ĩ jéih naóh yaccat pínah niíjná. ³⁵ Cristo jwiít dih bádí ã oyochah, “Queét dih ma oi cádaḡá”, bita ĩ niíjíchah yuhna, ã jepahcan niít. Jwiít dih yeejép ã yapachah, bita jwiít dih yeejép ĩ chājachah, jwī nuugúp wənuchah, yégueh wiḡcannit jwī jumuchah, jwiít dih tobohat ã jumuchah, jwiít dih ĩ mao yohochah yuhna, Cristo jwiít dih ã oi cádahcan niít. ³⁶ Dios naáwát dih naóh yapani páant jwī yapat pínahdih nin pah át niíj daacáp tajī:

“Yeó jáap jumat pah míhwā jwī jumat jíib jwiít dih íjnit, ĩ mao yohíhna caá. ĩ mao jeémát pínah ovejawā pah jwiít but jwī jumna caá”, át niíj daacáp tajī. *(Sal 44.22)*

³⁷ Páant yeejép jwī yapachah yuhna, Cristo jwiít dih oina, bádí ã teo wáacatjīh wēinit, jwī táí yap yohna caá. ³⁸⁻³⁹ Jesucristoíhwā jwī jumuchah ennit, Diosboó jwiít dih bainí ã oican caá. Pánih oinit, jwiít dih ã oi cádahcan niít. Jwī wənuchah, jwī báadhdachah, buubut, túttimahbut, ded pah jwiít dih ã yapachah yuhna, ã oi cádahcan niít. Ángelwā, nemépwā, nin baácdih moón ĩ maáta, japmant moón, nump bóo tólihmant moón, “Queét míhwā dih ma oi cádaḡá”, Diosdih ĩ niíjíchah yuhna, ã jepah-

can niít. Pánihna, nihat Dios ã chãjnitboó caandíh ï jéih oi cádahat túutcan niít. Pánih búdí oina, jwiít jwĩ Maáh Jesucristoíhwãdih Dios ã oi cádahcan niít.

9

Judíowã Dios ã ñítonit

¹⁻² Weém Cristoíh jumna, “Wã déewã, judíowã caandíh ï náahcatdih búdí wã jĩgahna caá’, niijná, yoobópdihi niijná caá ma chãjap”, Túini Espíritu weemdíh ã niúj jéihyana caá. ³ Wĩih baácdih moón, wã déewã, Israel ã jaimená, Cristodih ï náahcat jíib iiguípna ï bejbipna caá. Pánihna, “Wã déewãdih búdí oinit, iiguípna ï bejcat pínah niijná, túut nuumnít, weémboó iiguípna wãta bej tagaá, queét ï táí yapat pínah niijná”, wãpĩ niúj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, páant niúj jenah joiná yahna, wã jéih chãjcan caá. ⁴ Queét wã déewã Israel jaimená jumna, Dios ã weh pínah queétdih át ñíwip wut jĩ. Ded pah áihwã ï jummat pínahdih queétdih át naáwáp wut jĩ. Moisés jum láa áih yeh iigátjĩh queétdih át waáwáp wut jĩ. ã wutatdih Moisésjidih queétdih át jwĩih naáwát túutap wut jĩ. Diosdih ï weñat pínah mædih queétdih át chãjat túutap wut jĩ. ã táí chãjat pínahdih queétdih wut jĩ Dios át naáwáp wut jĩ.* ⁵ Jwĩ nuowã Abraham, Isaac, Jacob queét biíc peihcannit, jwiít judíowãdih cáac waowã ï jumachah, jwiít ï jaimená caá. Jesucristobat, ï juma yoobát át jumap wut jĩ. Caán Jesucristo Diosjeh muntih jumna, nihat chah maáh ã jumna caá. Yeó jáap jummat pah caandíh jwĩ táí wëi naóh jĩih. Páant tíí ã jumna naáh.

* 9:4 Ex 4.22

⁶ Páant wā naáwáchah, nin pah ñita niíj jenah joi tágaá: “Dios ā naáwátji pah biíc yoobó jwiít Israel ā j̄imenádih āihwā pínah āt chājcap taga”, ñita niíj jenah joi tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Biquína Israel ā j̄imená jumna yuhna, Dioíhwā yoobát nihcan caá. ⁷ Nin pah caá: Biquína Israel j̄imená Abraham j̄imená ĩ jumuchah yuhna, “Abraham j̄imená yoobát nihcan caá”, queédih Dios ā niíj enna caá. Nin pah Dios āt niijíp wut j̄i: “Obohjeéhtih, ma wūh Isaac j̄imená bácah ma j̄imená yoobát ĩ jumbipna caá”, Dios Abrahamdih āt niijíp wut j̄i.* ⁸ Páant ā niíj naáwáchah joinít, nindih jwī jéihna caá: Abraham j̄imená cāac jumna yuhna, Diosdih túi jenah joicán, ā weh nihcan caá. Dios ā niijátjidih túi jenah joinítjeh tigaá Abraham ā j̄imená pohba. ⁹ Nin pah Dios Abrahamdih āt niíj naáwáp wut j̄i: “Túttimah bóo jópchi nin dée widhdih m̄antih wā jwáub j̄úwáchah, majeéh bóli Sara ma wūhdih mi túuhbipna caá”, āt niijíp wut j̄i.*

¹⁰ Túttimah, Isaac áa Rebeca waláhnit mit weh jumap wut j̄i. Queét chénat pah ĩ íp Isaac jwī nuo āt jumap wut j̄i. ¹¹⁻¹² ĩ cāac jumap pínah j̄atih, túini, túicatdih ĩ chāj jwuhcah, ded pah ĩ chājatdih jenah joicánjeh, caandih náahna, úudyiboodih Dios āt níwip wut j̄i. Pánih ñíonit, Rebecadih nin pah āt niijíp wut j̄i: “Weép jeñé ā úuddih ā teo wāhbipna caá”, caántdih āt niijíp wut j̄i.* ¹³ Páant ā níwatjidih jenah joinít, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt niíj daacáp taj̄i: “Jacobdih caá wā oyop. Obo-

* **9:7** Gn 21.12 * **9:9** Gn 18.10 * **9:11-12** Gn 25.12

hjeéhtih, Esaúboodíh wã iiná caá', Dios ã niijná caá", ãt niíj daacáp tajī.*

14 Caandíh jenah joinít ¿ded pah tigaá jwíta niíj? “Ded pah ī chājatdih jenah joicánjeh, ã náahnidihjeh pánih ñíona, Dios yoobópdi h ã chājcan caá”, ¿jwíta niij tániít? ¡Pánihcan caá! 15 Dios Moisésdih nin pah ã niijátjidih jwiít dih náhníat caá náahap: “Det wã náahnitdihjeh wã jīgah en teo wáac bipna caá”, Dios ã niijná caá, ãt niíj daacáp tajī.* Ded pah cãac ã chājatdih jenah joicánjeh caandíh ñíonit, yoobópdi h ã chājna caá. 16 Jwiít cãacwã jwī náahat pah nihcan, ded pah jwī chājat jíibbut nihcan, det ã náahnitdihjeh Dios ã jīgah en teo wáacna caá. 17 Faraón Egipto baác di h moón ī maáhdih ded pah Dios ã niijátjidih náhníat, “Dios ã chājat yoobópdi h ã jumna caá”, jwī niíj jéihna caá. Nin pah Faraóndih ãt niijíp wut jī: “Egipto baác di h moón ī maáh pínahdih meemdíh maáh wã waadánap jī, nihatdih wã wēpatdih wã júutat túut niijná. Pánihna, ded pah meemdíh wã chājachah ennit, nihat baác di h moón ‘Caánboó chah wēpni caá’, ī niíj naóhbipna caá”, Dios caandíh ã niijíp be, Moisés ãt niíj daacáp tajī.* 18 Dios det ã náahnitdihjeh ã jīgah enna caá. Obohjeéhtih, det bitadih caanjéh ã jepahat túutcan caá. Pánihna, Dios ded pah ã náahatdihjeh ã jéih chājna caá.

19 Pánih chājni ã jumuchah ennit, weemdíh nin pah ñita niij tágaá: “Dios ã náahnitdihjeh ã jīgah enechah, jwiítboó caandíh yap yohna, jwī bujácán niít. Pánih yap yohna, jwī jéih bujácáh, ¿dépanih

* 9:13 Mal 1.2-3 * 9:15 Ex 33.19 * 9:17 Ex 9.16

tigaá caán jwiít dih ã peéh chãjìhna?” niíj ìjnit, weemdìh ñita wábh joi tágaá. ²⁰ Nin pah yeebdìh wãta niíj jepah taga: ¿Yeéb cãacwã oboh jamnit jamna yuhna, Diosdih ñita jãih niít? Ded wáam dahdih ã nawachah, ã naoni dahboó caandìh nin pah ã jéih niíj jãihcan caá: “¿Dépanih tibeé weemdìh nin pah jíghni dah ma nao?” ã jéih ni-ijcán caá. Pánihna, yeéb Diosdih jãihna, caán wáam dah ã jãihñat pah niijná caá ñi chãjap.* ²¹ Wáam dah naoni ã náahat pah caán wáam déepjìhneh mantih dawá mácah jíghni dahnadìh ã jéih naona caá. Biquína túini wáam dahnadìh naona, biíh oboh jamnidihbut ã jéih naona caá. Pánihna, caán ã nawat dée, Diosbut ã náahat pahjeh jwiít dih ã jéih chãjna caá.*

²² Iiguípna bejnit pínah ì yéej chãjatdih búdí ã ìjatdih jútat túut niijná, Dios queédìh ã peéh chãjbipna caá. Obohjeéhtih, ã wēpatboodìh jútat túut niijná, queédìh ã peéh chãjat pínahdih jenah joiná yuhna, maatápdìh ì yéej chãjatdih át enah boj jwuhup wut jì. ²³⁻²⁴ Ded pah ã túi jumat, ã wēpatdihbut ã jìgah ennitdih át jéihyanap wut jì. Jwiít dih jãtih átát ñíojip taga, caán bíicdih jamnit, ã wēpat, ã táyatdihbut jwì bíbohat pínah niijná. Pánihna, jwiít ã ñíonitboó biquína judíowã, bita judíowã nihcannitbut jwì jamna caá. ²⁵ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani Oseas nin pah át niíj daacáp tajì:

“ Jãtih wíihwã nihcannitjidih “Yeéb wíihwã caá”,
wã niíjbipna caá. Jãtih wã oicannitjidihbut
“Yeéb wã oinit caá”,* wã niíjbipna caá, Dios

* **9:20** Is 29.16; 45.9 * **9:21** Jer 18.4-6 * **9:25** 1P 2.10

ã niijná caá. (Os 2.23)

26 ‘Wiihwã yeéb nihcan caá’, ã niijnítjiboó Dios báadhni weh i jumbipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Os 1.10)

27-28 Jon jãtih Isaíasbut Israel ã jaimenádh nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Dios cãacwã i yéej chãjatdih búdí íjnit, waícanjeh queétdih ã peéh chãjbipna caá. Pánihna, óondih jenah enna jwĩ bũjácac pah, Israel ã jaimená dawá i jũmũchah yũhna, det caandih jepahnitdihjeh Dios ã túi ɔbbipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 10.22-23)

29 Isaías nin pahbut ãt niij daacáp tajĩ:

“Jwĩ Maáh Chah Wẽpni, biqúina jwĩ déewãdih ã túi ɔbcáh, jwiit judíowã jwĩta bũúd beed tágaá. Pánihna, Sodoma, Gomorra tãtchidih moondih peéh chãjna, ã yoh beedáat pahjeh mũntih jwiitdihbut ãta yoh beedá tagaá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Is 1.9)

Judíowã túini doonádih i náahcat

30 Nindih túi náhníat caá náahap: judíowã nihcan-nit Jesucristodih túi jenah joinít, i jepahachah ennit, “Nit túinit caá”, queétdih Dios ãt niij enep taga. Dios biícđih i túi jumat pínahđih i bidcáh yũhna, Dios queétdih ãt túi ɔbũp taga. 31 Obohjeéhtih, Israel ã jaimená judíowãboó “Jwiit Dios ã wũtatdih jwĩ chãjachah, caán biícđih jwĩ túi jumbipna caá”, niij jenah joí bidna yũhna, Moisés ã wũtatjidih jepahíhna yũhna, it jéih bũjácac taga. Pánihna, túinit i jũmíhna yũhna, ã wũtatdih i jepahcatdih ennit, “Nit túinit caá”, Dios ãt niij encap taga.

32 ¿Dépanih tigaá túinit jũmíhna yũhna, i bũjácac?

“Dioíhwã jamíhna, jwĩ jenah joyátjìhjah Moisés ã wɛtatjidih jwĩ jéih jepahna caá”, niúj jenah joinít, Diosdih táí jenah joicánjah, ìt jéih buujácap taga. Jesúih táini doonádih naóhna, nin pah jwĩpĩ niijná caá: “Jwĩ tóocni jee dáh panihni Cristo ã jamna caá”, jwĩpĩ niúj naóh bohéna caá. Det jee dáhdih buug lánitboó ì tóocni dahdih ìpĩ íjna caá. Pánihat pah, Cristoíh doonádih joinít, tóocni jee dáhdih ì íjat pah caandíhbat íjnit, Dios biíc dih ì jéih jamcan niít.
³³ Páant Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ãt niúj daacáp tajĩ:

“Dios nin pah ã niijná caá: ‘Jerusalén tátchiboó ì tóocat pínah jee dáh panihnidih wã jwejna caá. Caandíh tóoc buugnít, ì buug lánit dahdih cáacwã búdí ì íjbipna caá. Caandíh ì íjat pah caán tátchidih moón caán jee dáh panihnidih ì náahcatji jíb, wã pebhna ì juibícan niít. Obohjeéhtih, caán jee dáh panihnidih táí jenah joinítboó wãjeéh jamna, ì táí wëibipna caá’, Dios ã niijná caá”, ãt niúj daacáp tajĩ. *(Is 28.16)*

10

¹ Israel ã jamená wã déewã iiguípna bejnit pínah ì jamuchah, búdí wã jìgahna caá. Pánih jìgahnit, Dios queétdih ã táí ubat pínahdih náah yacna, búdí wã uubhna caá. ² Yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Queét Dios ã náahat pah búdí ì chājìhna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih chājìhna yuhna, Dios ded pah ã chājat tútatdih yoobópdih ìpĩ jéihcan caá. ³ Ì jenah joyátjìhjah táini ì chājìhna yuhna, Dios ã náah yacatdih ì jéih buujácan caá. Pánih buujácan yuhna, Dios ã teo wáacat pínahdih ì jenah joicáh, queétdih

“Nit túinit caá”, ã niij encan caá. ⁴ Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joinítboodíh “Nit túinit caá”, Dios ã niij enna caá. Pánihna, Moisés ã wutatjidih jwĩ jepahat jíib túi ubnit jwĩ jéih jumcan caá. Obohjeéhtih, Cristoboodíh túi jenah joí jepahnitdihjeh ã túi ubna caá.

⁵ Moisésjeh jon jãtíh nin pah ãt niij daacáp tajĩ: “Det Dios ã wutatdih túi jepahnitdihjeh ã túi ubbipna caá”, ãt niijíp tajĩ.* ⁶⁻⁷ Páant ã niij daacáchah yuhna, buu jwuh det Cristodih túi jenah joinítidihjeh “Nit túinit caá”, Dios ã niij enna caá. Cristoíh doonádih bohéna, nin pah jwĩpĩ niij naóhna caá: Dios ã wahníh Cristojeh nin baácboó ãtát dei jumyúp tajĩ. Pánih dei juníjĩ ã jumuchah, nin pah ñi niij jenah joicá bojoó: “Jeáboó páuh laab béjnit, Cristodih ub dei jũóhni pínahdih jwĩ náahna caá. Wunnitji caolih pebhboó dei bejnit, Cristodih boocat túutnit, caandíh jwũub ub páuh laab jũóhni pínahdih jwĩ náahna caá, jwiítidih ã túi ubat pínah niijná”, ñi niij jenah joicá bojoó. ⁸ Dios naáwátidih naóh yapaniji nin pah ãt niij daacáp tajĩ: “¿Dépanih tigaá Dios naáwátidih ñi bid? Caandíh jéihnit, ñitát bohé tagaá”, ãt niij daacáp tajĩ.* Pánihna, caán jwĩ bohéni naáwát Cristodih ã túi jenah joyát túutna caá. ⁹ Pánih bohéna, nin pah jwĩpĩ niij naóhna caá: Det Dios bíicdih túi jumíhna, “Jesús wã maáh caá”, niij naóhnit, “Dios caán wunnijidih ãt jwũub boonanap jĩ”, ï niij jenah joyóchah, Dios queét iiguípna bejnit déejidih ã túi ubbipna caá. ¹⁰ Jesúsdihi jwĩ túi jenah joí jepahachah, Dios jwiítidih “Nit túinit caá”, ã niij enna

* **10:5** Lv 18.5 * **10:8** Dt 30.12-14

caá. Pánihna, “Jesús wənniji jwəub boo pəd jūóhni jumna, nihat cǎacwǎ ĩ maáh ã jumna caá”, bitadih jwĩ niúj naáwáchah, ã túi ɯbnit jwĩ jumna caá.

¹¹ Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niúj daacáp tajĩ: “Det Diosdih túi jenah joinít, ‘Páant ã niiját pah biíc yoobó ã yapbipna caá’, niúj jenah joinít, tíccanjeh ĩ túi wēibipna caá”, át niúj daacáp tajĩ.*

¹² Dios nihat cǎacwā yoobó ĩ maáh jumna, det caandih ɯúbhndih túini ã chǎjbipna caá. Judíowǎdih, judíowǎ nihcannitdihbət biíc yoobó ã túi teo wáacbipna caá.

¹³ Dios naáwátdih biéh naóh yapani nin pah át niúj daacáp tajĩ: “ ‘Wǎ yéejatdih yohnit, weemdih ma túi ɯbɯú’, det jwĩ maáhdih niúj ɯúbhndih ã túi ɯbbipna caá”, át niúj daacáp tajĩ.*

¹⁴ Obohjeéhtih, det Cristoíh doonádih joicánnitboó caandih ĩ jéih ɯúbhcan caá. Pánihna, ã naáwátdih naóhndih wihcah, caán doonádih joicánnit, caandih ĩta jéih jepahcan tagaá.

¹⁵ ã naáwátdih naóhndih pínahndih Dios ã wahcah, det áih túini doonádih naóhndih ĩta wihcan tagaá. Dios naáwátdih biéh naóh yapani nin pah át niúj daacáp tajĩ: “Túini doonádih naóhndih ĩ jūúwáchah, jwĩ túi wēina caá”, át niúj daacáp tajĩ.*

¹⁶ Páant ĩ daacátji ã jumɯchah yuhna, Israel jəimená dawá caán túini doonádih ĩt joíhcap jĩ. Páant ĩ joíhcat pah Isaías Diosdih ɯúbhna, nin pah át niúj daacáp tajĩ: “Maá, ma naáwátdih queétdih jwĩ naóh yapanachah yuhna, dawá ĩ joíhcap be”, át niúj daacáp tajĩ.*

¹⁷ Cristoíh túini doonádih joyát caá náahap, caandih túi jenah joinít, cǎacwǎ ĩ jepa-

* **10:11** Is 28.16 * **10:13** Jl 2.32 * **10:15** Is 52.7 * **10:16** Is 53.1

hat pínah niijná. ¹⁸ Nin pah yeebdíh wã niij ʘʘbh joiná caá: “¿Israel jʘimená caán doonádih ít joiijcan taniít?” ñi jenah joyóchah. Caandíh yoobópdih ít joiij ta yʘh caá. Páant í joyátjidih tigaá Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Dioíh doonádih nihhat pebhboó ít naóh peetép wʘt jī. Pánihna, nihhat baác dih moón caandíh ít joyóp wʘt jī”, át niij daacáp tajī. (*Sal 19.4*)

¹⁹ Pánih jéihnit, nin pah wã jwʘʘb niij ʘʘbh joiná caá páant mʘntih: ¿Caán doonádih Israel jʘimená joiná, ít táí beh joiijcan ta niít? ñi jenah joyóchah. Ít táí beh joiij ta yʘh caá. Nin pah Moisés ā niij daacátjidih yeebdíh wã jwíih náhniabipna caá:

“Nin pah Dios Israel jʘimenádih ā niij naóhna caá: ‘ “Jenah joicánnit, yeejépwã caá”, ñi niij ennitdih wíihwã pínah wã chājbipna caá. Páant wã chājachah, yeébbóó jepchá tʘbnit, queétdih búdí ñi íjbipna caá’, ā niijná caá”, Moisés át niij daacáp tajī. (*Dt 32.21*)

²⁰ Isaíasbʘt ʘʘmcanjeh, nin pah át niij daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Weemdíh bidcannit-boó í jwãáap be. Weemdíh ʘʘbhcanntidih ded pah wã jʘmatdih wã jéihyanap be’, Israel jʘimená nihcanntidih Dios ā niijná caá”, Isaías át niij daacáp tajī. (*Is 65.1*)

²¹ Israel jʘimenáboodíh, nin pah Isaías át jwʘʘb niij daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Queét weemdíh náahcan, yap yohnit í jʘmna caá. Obo-hjeéhtih, í tʘʘt nʘʘmát pínahdih náah yacnit, maatápdih “Wíihwã ñi jʘmʘʘ”, queétdih wã

niijíp yuh be', Dios ã niijná caá", Isaías ãt niij
daacáp tajĩ. (Is 65.2)

11

Israel ã j̄uimená daocánnitdih Dios ã túi ubat

¹ ¿Israel ã j̄uimená Dios ã ñíonitjidih buu láa ãta yoh taniit? yeéb ñi jenah joyóchah. ¡Nihcan caá! Queétdih ã yohcan beé. Weembút Israel ã j̄uima, Abraham j̄uimená ã j̄uima náahji mun tigaá. Benjamín ã j̄uimená jumni poómpdih bóo caá.* ² Biíhmah Israel ã j̄uimenádih Dios ã ñíonitji ã jumuchah, queétdih ãt yohcap jĩ. Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji Israel ã j̄uimená ã yéej chãjatjidih Diosdih ãt naóh yacap jĩ. ¿Caán ã naóh yac daacátjidih yeéboó ñi jéihcan niit? Nin pah ãt niij daacáp tajĩ: ³ “Maá, ma naáwátdih naóh yapanitdih dawá ãt mao yohop be. Meemdíh wēina, nuñúpdih jwĩ mao cáo wūhat jeé poómpnadihbut ãt boto mao yoh beedánap wut be. Ma naáwátdih naóh yapanit biícđih jumni weemjéh caá wã j̄udhd̄p. Páant wã jummat doonádih joiná, weemdíhbut ã mawíhna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.* ⁴ Páant ã niijíchah joinít, Diosboó Elíasdih nin pah ãt niij jepahap wut jĩ: “Meém biícđeh pohba nihcan caá. Páantjeh wíih cáacwã siete mil pohba ã jumna caá. Queétdih weémboó wã túi wapap be. Páant wã wapachah, bita ã p̄pni Baal wūt jumnidih queét ã wēi ubhcan caá. Páant dawá ã jummatdih jéihnit, ma umca bojoó”, Dios Elíasdih ãt niijíp wut jĩ.* ⁵ Elías jum láa, daocánnit Diosdih túi wēinit ã jummat

* **11:1** Fil 3.5 * **11:3** 1R 19.10,14 * **11:4** 1R 19.18

pah muntih, buubut daocánnit Israel ã jumenádih Dios bádí oina, jġgah ennit, áihwã pínah át nġwip taga. ⁶ Pánih nġonit, “Nġ tái chġjat jġib yeebdġh wã nġona caá”, át niġcáp jġ. Ĩ tái chġjat jġib ã teo wáacna, oinit, jġgah enat yoobát áta nihcan tagaá.

⁷ Páant niġnġt, ġded pah tigaá ã jum? Nin pah caá: “Nit wġhwã caá”, Dios queétdih ã niġát pínahdih Israel ã jumená bádí Ĩ náahachah yuhna, páant át niġcáp wut jġ. Obohjeéhtih, áihwã Ĩ jumát pínah niġná, daocánnitdihjeh Dios át nġwip wut jġ. Bita ã nġocannitboó caandġh chah yap yohnit Ĩt jumup wut jġ. ⁸ Páant ã yapatdih Dios naáwátdih naóh yapanit nin pah Ĩt niġ daacáp tajġ:

“Caandġh náahcannitdih Dios ũonit panihnit át chġjap be. Páant ã chġjachah, ded pah ã wġpatdih ã júutachah yuhna, Ĩpġ beh encan caá. Ĩ naáwátdih joiná yuhna, Ĩpġ beh joicán caá. Páantjeh tigaá buubut queét Ĩ jumup”, Ĩt niġ daacáp tajġ. *(Dt 29.4; Is 29.10)*

⁹ Maáh David nin pah caandġhchah muntih át niġ daacáp tajġ:

“Queét Israel ã jumená bádí jeémátdih, dawá bí déedihbut bíbohnit, wġina, ‘Jwġġtdih Dios ã tái wġi enna caá’, niġ jenah joinġt, ded pah yéej chġjnit Ĩ jumáttdih Ĩ jġihcan caá. Páant Ĩ jumuchah ennit, queétdih ma peéh chġjaá.

¹⁰ Pánih peéh chġjna, queétdih jġih encannit panihnit ma chġjaá. Ma peéh chġjnit pínahjeh jumna, bádí jġgah naáh jumnit Ĩ jum naáh”, át niġ daacáp tajġ. *(Sal 69.22-23)*

Judġowã nihcannitdih Dios ã tái ubat

11 Páant niijnít, nin pah wā jw^{úub} ^{úubh} joiná caá: Israel ã j^{uimená}, Cristodih ã náahcah ennit, ¿Dios queétdih yohat yoobát taniít? ñi jenah joyóchah. Queétdih páant bóo pohba ã chājcan niít. Páant ã yohcan y^{uhna}, queét Cristodih ã náahcah, b^{uu} judíowā nihcannitboodíh Dios ã túi ^{úbbipna} caá. Judíowāboó ã jepchá t^{ubat} pínah niijná, judíowā nihcannitdih Dios áihwā pínah ã chājna caá. 12 Judíowā Cristodih náahcan, ã yap yohat jíib, b^{uu} láa nihat baácdih moondíh dawá túi ^{úbnit}, Dios queétboodíh ã túi chāj w^{uhna} caá. Pánihna, judíowā yap yohnit ã j^{umuchah}, bitadih Dios túi chājna, queét judíowā Cristodih ã jepahachah bácah, bitadih chah túini pohba ã chāj w^{ahbipna} caá.

13 Páant niijná, yeéb judíowā nihcannitdih wā naóhna caá. Yeebdíh caá Cristo weemdíh ã bohéat t^{úutp}. Pánih yeebdíh bohéna, oboh nih bohéna wā chājcan caá. 14 Páant wā déewādh wāpí niij naóhna caá, Dios ã túi ^{úbnit} ñi j^{umatdih} ã jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, íjna, t^{úut} n^{uumnít}, queétb^{ut} Cristodih ã náahachah ennit, Dios queétdihb^{ut} ã túi ^{úbbipna} caá. 15 Judíowādh Dios ã cádah jw^{uhuchah}, nihat baácdih moón judíowā nihcannitboó túini doonádh joinít, Cristodih ã jepahna caá. Páant ã jepahachah ennit, queétboodíh ájeéh ã túi j^{umat} t^{úutna} caá. Queét judíowāboodíh áihwā pínah ã chājachah bácah, nihat baácdih moondíh túini yoobát ã j^{umat} t^{úutbipna} caá. Áihwā ã j^{umuchah}, chah dawá Cristodih jepahnit iiguí^{na} bejnit déejidih Dios ã túi ^{úbbipna} caá. 16 Nin pah caá ã j^{umup}: Căacwā ã jwíih chājni pan dahdih

Diosdih ï wãhuchah, “Nin túini caá”, ã niij enbipna caá. Pánih caanbít dih ennit, nihat jêdhnidihbüt biíc yoobó “Nin túini caá” ã niij enbipna caá. Pánihat pah mântih, máa náat túini ã jumuchah, ãih cãcanabüt túini ã jumna caá. Páant niijná, nin pah wã niij naóhna caá: Jwĩ ñeo Abrahamji Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandíh ã niij enat pahjeh, ã juménabüt caandíh ï túi jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, queétdihbüt ã niij enbipna caá.

¹⁷ Biquína judíowã olivo nah Dios ã bóod yohni cãcana panihnit ï jumuchah, yeéb judíowã nihcannitboodíh ã bóod yohopjidih ã jwúub ðujnít panihnit ñi jumna caá. Yeéb jiadih bóo olivo cãcana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nah panihnidih ãt jwúub ðujúp wat jĩ. Páant niijná, nin pah wã niij naóhna caá: Judíowã ï jumopjidih yeéb judíowã nihcannitdih Dios ãt jwúub táut ñúm jwejep wat jĩ. Pánih ðujnít panihnit ñi jumuchah, judíowãdih Dios ã túi teo wáacat pah, ðuu yeebdíhbut ã túi teo wáacna caá. ¹⁸ Páant yeebdíh ã ñíwichah jéihnit, “Jwiítboó judíowãdih chah túinit caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Ded máa cãcana ãih náatdih ãpĩ teo wáaccan caá. Obohjeéhtih, ãih náat caá caán cãcanadih ã túi teo wáacap. Páant ã nihat pah, jwiít judíowãdihjeh Dios jwíih ñíona, máa náat panihnit jwĩ jumna caá. Pánih ñíona, jwĩ dée pínah Cristodih ãt ñíwip wat jĩ, yeebdíhbut ã túi ubat pínah niijná. Pánihna, “Jwiítboó judíowãdih chah túinit caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.

¹⁹ Yeéb judíowã nihcannit nin pah ñita niij tágaá:

“Biquína máa cãcanadih ï bóod yohat pahjeh Dios biquína judíowãdih át yohop wut jï, jwiitboó ãihwã jwïjumat pínah niijná”, ñita niij tágaá. ²⁰ Páant ñi ni-iját yoobópdih tigaá. Obohjeéhtih, queét Cristodih ï túi jenah joicátji jíib Dios queétdih át cádah jwuhup taga. Cristodih ñi túi jenah joyát jíibjeh ãihwã pínah yeebdíh át ñíwip taga. “Jwiit judíowãdih chah túinit caá”, ñi niij jenah joyóchah, ã táican caá. Yeebbút ñi túi chãja chaáh, queét judíowã ï cádahat pah “caandíh ñi cádahná” niijná. ²¹ Jwíih jumni cãcana panihnit judíowã Cristodih ï jepahcat jíib, Dios yohna, yeéb ã jwúub túut nnumní cãcana panihnit, caandíh ñi cádahachah ennit, yeebdíhbut biíc yoobó ã yohbipna caá. ²² Dios yeebdíh ded pah ã túi chãjatdih ñi túi náhninaá. Um náah jumni caandíh jepahcannitdih ã peéh chãjat pínahdihbut búdí jenah joyát caá náahap. Yeébboó caandíh ñi túi jenah joí cádahcah, yeebdíh ã túi chãjbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh ñi cádahachah, yeebdíhbut Dios ã yohbipna caá. ²³ Queét jepahcannit judíowã túut nnumní, caandíh ï jepahachah, caán ã bóod yohni cãcana panihni ï jumuchah yuhna, queétdih ã jwúub duujbípna caá, ã ñíonit biícđih ï jwúub jumat pínah niijná. Diosdih dedé bwat wihcah, ã yohnijidih ã jéih jwúub duujná caá. ²⁴ Pánihna, yeéb judíowã nihcannit jiadih bóo olivo cãcana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nahdih duuját pah, Dios yeebdíh ãihwã pínah át chãjap wut jï. Yeebdíh pánih chãjni jumna, judíowãboó ã jwíih ñíonit ï jumuchah, momni olivo nah yoobát panihnidih queét ã yohnitjiboodíh ã jwúub duuját pínahdih Dios ã bwacan caá.

Dios judíowãdih ã táí ubat

²⁵ Yeéb wã déewã panihnit, “Dios jwiít judíowã nihcannitdih chah ã wëi enna caá”, ñi niíj jenah joicát pínah niijná, b_{uu} yeebdíh cáacwã ã jéihca naáhdih wã naóhbi_{pna} caá. Nin pah ã jumna caá: B_{uu} jw_{uh} dawá judíowã Diosdih ã jepah jw_{uh}can caá. Dios ã ñíonit judíowã nihcannitdih áihwã ã chãjat tãttimah, judíowã jw_{uh} jw_{ub} túut n_{uumn}ít, caandíh ã jepahbi_{pna} caá, b_{uca}. ²⁶ Páant ã jepahachah, queét ni_hat iiguí_{pna} bejnit déejidih Dios ã táí ubbi_{pna} caá. Páant ã yapat pínahdih Dios naáwãtdih naóh yapanit nin pah ãt niíj daacáp tají:

“Jerusalén tãtchimant jãóhni judíowãdih ã táí ubbi_{pna} caá. Páni_h jãóhni_{boó} queét Jacob ã j_uimená Diosdih ã náahcatjidih ã túut n_{uumb}i_{pna} caá. (Is 59.20)

²⁷ Páant ã túut n_{uum}úchah, ã yéejatdih wã yohbi_{pna} caá. Páni_h yohnit, wã niijátji pahjeh queétdih wíihwã wã chãjbi_{pna} caá’, Dios ã niijná caá”, ãt niíj daacáp tají. (Jer 31.33-34)

²⁸ Judíowã ã n_{uow}ãdih ã ñíonitji ã jumuchah, Dios queétdih búdí ã oyatji pahjeh m_{unt}ih, b_{uu} jumnitdihb_{ut} biíc yoobó ã oina caá. Obohjeéhtih, páant ã oinit ã jumuchah y_{uh}na, Cristoíh doonádih joíihcan, Diosdih eníhcannit ã jumna caá. Páant ã eníhcat jíib, b_{uu} jw_{uh} yeéb judíowã nihcannitboó Cristoíh doonádih joinít, ñi jepahna caá. Obohjeéhtih, judíowã Diosdih ã eníhcah y_{uh}na, Dios páantjeh queétdih ã oina caá. ²⁹ Páni_h oina, ã n_{uow}ãdih Dios ã niijátji pah ã j_uimenádihb_{ut}

ñíonit, ã oi cádahcan níit. ³⁰ Yeébbóó jǎtíh Diosdih yap yohnit ñi jumuchah yahna, judíowã ï yap yohochah ennit, buu jwuh yeebdíh jǐgah ennit, Dios át táí ubup taga. ³¹ Yeebdíh ã jǐgah en teo wáacatdih enna yahna, queétboó páantjeh yap yohnit ï jumna caá. Pánih yap yohnit ï jumuchah, Dios yeebdíh ã jǐgah enat pahjeh queétdihbut biíc yoobó ã teo wáacbiꝑna caá. ³² Nin pah caá: “Nihat cáacwã tubit yap yohnit ï jumuchah, queét nihadih jǐgah ennit wã teo wáacbiꝑna caá”, Dios ã niijná caá.

³³ ¡Chool! ¡Dios wēꝑni níit! Nihat táí jéih beedáni yoobát caá ã yoób jumup. Páant ã jumuchah, ã jenah joyát dih, ã chǎjatdihbut jwiít cáacwãboó jwí táí jéih beedácan caá.* ³⁴ Nin pah Dios naáwát dih naóh yapanit ït niíj daacáp tají: “Dios jwí maáh ã jenah joyát dih det ï jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, det caandíh ‘Nin pah ma chǎjaá’, ï jéih niijcán caá.* ³⁵ Det Diosdih biíh pah bóodih ï wūhat túttimah, ‘Caán weemdíh ã jíib buudána caá’, ï jéih niijcán caá”, ït niíj daacáp tají.* ³⁶ Dios nihadih chǎjni ã jumna caá. Pánih jumna, nihat ã chǎjni áih míic ã jumuchah, nihadíh ã wēꝑatjǐh páantjeh ã jumat túutna caá. Páant ã jumuchah, yeó jáap jumat pah caandíh jwí wēi naóh jíih. Páant tíí ã jumnah.*

12

Dioíhwādih táini chǎjat caá náahap

* **11:33** Is 55.8-9 * **11:34** Job 15.8; Is 40.13; Jer 23.18; 1Co 2.16

* **11:35** Job 41.11 * **11:36** 1Co 8.6; Ef 4.6; Col 1.16

¹ Dios jwiít dih búdí ã oyat dih náhninit, ded pah ã chãjat dihbut jenah joiná, nin pah ñi chãjat pínahdih yeebdíh búdí wã náah yacna caá: Túini oveja wũúhdih ĩ mao cáo wũhat pah, yeebjéh Diosdih ñi míic wũhúú, ã náahatdihjeh ñi chãjat túut niijná. Páant tigaá náahap jwiít dih, Diosdih jwĩ túi weñaat túut niijná. ² Páni h chãjnit, Diosdih jéihcannit ĩ jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Yeejép ĩ chãjat pah biíc yoobó ñi chãjca bojoó. Ñi jenah joyát dih túut nũm béjna, túinidih chãjnit ñi jum b ipna caá. Páni h túut nũmná, Dios yeebdíh ded pah ã náah yacat dih ñi jéih b ipna caá. Á náah yacat túini jumna, yoobóp dihbut ã jumna caá. Caán ã náah yacat pah chãjna, Diosdih ñi túi weñab ipna caá.

³ Búdí oinit, Dios weemdíh ã ñi wip jĩ, cãacwãdih wã bohéat pínah niijná. Páni h bohéni jumna, ni hat yeebdíh nindih wã naóhna caá: “Weém túi jéihni yoobát caá”, ñi ni j jenah joicá bojoó. Obo hjeéhtih, Jesús dih túi jenah joinít jumna, “Dios weemdíh ã teo wáacat pah bóojeh tigaá wã jéih chãjap”, ni j jenah joyát caá náahap. ⁴⁻⁵ Jwiít ni hat Cristo íhwã míic jumna, áih bácah panihni jwĩ jumna caá. Páni h jumna, mácah tewatna Dios jwiít dih át wũhup taga. Nin pah ã jumna caá: Jwĩih bácahdih téihyana, jítchana, quíibna, dawá ã jumna caá. Páni hna, biíc bácahjeh jumna yuhna, mácah tewatna ã jumna caá. Páant jwĩih bácah ã jummat pah, jwiít Cristo íh bácah panihni jwĩ jumuchah, mácah tewatna jwiít dih ã wũhna caá, jwĩ túi míic teo wáacat pínah niijná.*

⁶ Dios jwiít ni hat dih ã teo wáacachah, mácah

* 12:4-5 1Co 12.12

tewatnadih ât wâhup taga, ã wêpatjîh jwĩ chãjat pínah niijná. Biquína jwiít dih Dios naáwát dih naóh yapanit pínahdih ât ñíwip taga. Páant ã ñíonit jumna, Cristodih ï túi jenah joyát pah bóo bitadihbut ï túi naóh yapana naáh. ⁷ Biíhboodíh cãacwãdih teo wáacni pínahdih Dios ât ñíwip taga. Páant ã ñíoni jumna, Dios ã wêpatjîh bitadih ã túi teo wáaca naáh. Bitadih Dios naáwát dih bohéni pínah jumna, caandíh ã túi bohéna naáh. ⁸ Biíhboó bitadih weñani pínah jumna, queéd dih ã túi weñana naáh. Biíhboó, moh yéejnit dih bií déedih túi wâhni pínah jumna, táini caolih jumnit, ã wêi wâhna naáh. Bitaboó maáta pínah jumna, túi jenah joinítjeh ï wutna naáh. Biíhboó jîgah en teo wáacni pínah jumna, ã túi wêi teo wáaca naáh. Pánihna, mácah jéihnit ñi jummat yoobó yeéb Cristoíhwã túi míc teo wáacat caá náahap.*

Cristoíhwãdih ded pah chãjat caá náahap

⁹ Nin pah caá yeéb Cristoíhwãdih jummat náahap: Bitadih túi oyat caá náahap. Yeejépdih en iinít, táiniboodíh chãjat pínahdih búdí ñi bidí. ¹⁰ Ñi úudwã yoobát dih ñi oyat pah Cristoíhwã ñijeéh jumnit dih biíc yoobó ñi oyoó. Ñijeéh jumnit dih ñi túi míc wáyaá.

¹¹ Dios ã wutnat pah chãjna, yabhcanjeh, ñi túi wêi jepahaá.

¹² Dios yeebdíh ã pebhna ã ub bejat pínahdih jéihna, túi wêi páñat caá náahap. Yeejép yapna yuhna, biíc yoobó Cristodih cádahcat caá náahap. Diosdih ñi túi úubh cádahca bojoó.

* **12:8** 1Co 12.4-11

13 Jesúíhwā moh yéejnitdih ñi túi teo wáacá. Bitá ñi pebh í jwáibínachah, queétdih ñi wēi jwāáá.*

14 Det yeebdíh yeejép í chājachah, “Yeejép í yap dáhwa naáh”, niijcánjeh, “Í túi yapa naáh”, ñi niijí.*

15 Det wēinitjeéh jumna, yeebbát ñi weñeé. Jīgahnit í jumuchah, jjeéh ñi jīgah wáacá.

16 Biícđih ñi túi jumúú. “Weém chah túini caá”, niij jenah joicánjeh, oboh jumnit biícđih ñi túi jumúú. “Weémboó túi jéih beedáni caá”, ñi niij jenah joicá bojóó.*

17 Bitá yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, queétdih yeejép chāj jwúubaca bojóó. Túinijeh ñi chājaá, “Nin ā túi chājna caá”, niihat í niij jéihyat pínah niijná. 18 Yeéb ñi déewāđih túi chājat pínahđih búdí ñi bidíí, biícđih túi jumat túut niijná. 19 Yeéb, wā oinitá, bitá yeebdíh yeejép í chājatji jíib, ñi jwúub peéh chājca bojóó. Í yéej chājatji jíib, Diosboó íijnit, queétdih ā peéh chājbična caá. Páant ā chājat pínahđih jenah joinít, Dios naáwátđih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tají: “ ‘Weémboó cāacwā í yéej chājat jíib yoobópđih wā peéh chājbična caá’, jwí Maáh ā niijná caá”, āt niij daacáp tají.*

20 Páant ā jumuchah, yeébboó nin pah ñi chājaá: Yeebdíh en jūihni ā nuugúp wunuchah ennit, ā jeémát pínahđih ñi wūhúú. Á taca jootóchah ennit, ā babhbat pínahđihbut ñi wūhúú. Páant caandíh ñi túi chājachah enna, búdí ā tíicbična caá.* 21 Bitá yeebdíh yeejép í chājachah, queétdih biíc yoobó yéej chāj jwúubacan, túinijeh ñi chājaá.

* 12:13 He 13.2; 1P 4.9 * 12:14 Mt 5.44; Lc 6.28 * 12:16 Pr 3.7 * 12:19 Dt 32.35 * 12:20 Pr 25.21-22

13

Ñi maátadih jepahat caá náahap

¹ Nihat maátadih Diosjeh tigaá ï maáh jummat pínahdih át ñíwip taga. Páant ã maáh waadánit ï jumuchah, queét yeebdíh ï wutuchah, ñi túi jepahaá. ² Det jwí maátadih jepahcannit, Dios ã ñíonitdih yap yohna caá ï chājap. Páant ï yap yohatji jíib queétdih peéh chājat ã jumbipna caá. ³ Det túi chājnit ï maátadih ïpí úumcan caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó ï maáta ï peéh chājat pínahdih ïpí úumna caá. Ñi maátadih úumcat túut niijná, túinidihjeh ñi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, “Ma túi chājna beé”, maátaboó yeebdíh ï niijbípna caá. ⁴ Dios yeebdíh teo wáacat túut niijná, ñi maátadih ã wutna caá, ñi túi jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, ñi túi chājcah, yeebdíh ï peéh chājat pínah niijná, Dios queétdih át ñíwip taga. Páant yeejép chājnit jumna, queétdih úumat caá náahap. ⁵ Peéh chājat náahcan, ñi maátadih túi jepahat caá náahap. “Páant wã chājachah, ã túibipna caá”, niij jenah joiná, túi jepahnit, túinijeh chājat caá náahap. ⁶ Ñi maátadih caán tewatdih Dios át wūhap taga. Páant ï túi tewechah ennit, yeéboó ï tewat jíib ñipí jíib chājna caá.

⁷ Ded pah yeebdíh ï jíib chājat túutuchah, túi jepahnit, ñi jíib chājaá. Maáta ï tewat jíibbut, túi jíib chājnit, queétdih túi wēi naáwát caá náahap.*

Míc oyat caá náahap

⁸ Bitadih ñi jíib budadátdih waícanjeh ñi jíib chāj beedánaá. Obohjeéhtih, ñi túi míc oi cádahca bojoó.

* **13:7** Mt 22.21; Mr 12.17; Lc 20.25

Det bitadilh oina, Dios ã wutadilh ã túi jepahna caá. ⁹ ã wutat nin pah caá ã niijíp: “Biíh áajíh ñi yéej chãjca bojoó. Cãacwãdih ñi mao yohca bojoó. Ñi nũmca bojoó. Bitaih bií déedih ñi en ñinahca bojoó”, ã niij wutna caá. “Meemjéh ma míic oyat pah-jeh muntih, bitadilhbat ma oyoó”, ã niij wutadilh jepahna, Dios nihat biíh ã wutadilhbat jwí túi jepah beedána caá.* ¹⁰ Bitadilh oina, queédih jwí yéej chãjcan niít. Pánihna, queédih oina, Dios ã wutadilh túi jepah beedána caá jwí chãjap.

¹¹ Æonit panihnit ñi jamca bojoó. Nin baácboó ded pah ã yapatdih túi jenah joinít ñi jumúú. Jesús ã jwúub dei jũúwát pínahdih náhninit, ñi túi páñaá. Caandih jwíh jepahna, “Jwiít dih ubudih ã jwúub dei jũóhbirna caá”, jwí niij jenah joyóp jĩ. Obohjeéhtih, buu ã jwúub dei jũúwát pínah bahnijeh caá ã jũhdur. Páant bahnijeh ã jũhduchah, jwiít dih túi jenah joyát caá náahap. ¹² Jesús ã jwúub dei jũúwúchah, chei panhipboó yeejép ĩ chãjat waicanjeh ã buudbirna caá. Jesús ã jwúub dei jũúwát pínah bahnijeh ã jũhdatdih jéihnit, yeejép chãjatdih cádahnit, Jesús ã yeh iiguíp panhipboó jumna, túinijeh chãjat caá náahap. ¹³ Jwiít míicjeh túi chãjat caá náahap. Wēi babh máihñat, í náah chãjatdihbat jwí bidcat dée caá. Míic jéihnit, míic jepchá tabnitbat jwí jumca boj jíh. ¹⁴ Pánihna, yeejép ñi ñinahatdih cádahnit, jwí Maáh Jesucristo ã teo wáacatjĩh túinidihjeh ñi chãjaá.*

14

* **13:9** Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-19,21; Lv 19.18 * **13:14** Ef 6.11-17

Bitadih yeejép jenah joicát

1 Jesúsdih jáap jepahnit pah, ã naáwát dih túi jéih jwuhcannitdih ñi túi míic pej jumuu. Í túi jéih jwuhcah ennit, “Meém jéihcanniabeh caá”, ñi míic níj íjaca bojoó. ² “Weém nihat nuñáp wãdih wã jeéméchah ã túina caá”, biquína í níj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó, Jesúsíh doonádih túi jéih jwuhcannit, nuñáp wãdih jeémpanjeh, pácahinadih jeh í jeémpan caá. ³ Det nihatdih jeémpanit, pácahinadih jeh jeémpanitboodih “Meém oboh jumni caá”, í níj jenah joicá bojo naáh. Pácahinadih jeh jeémpanitbut nihatdih jeémpanitboodih “Yeejép chãjna caá ma chãjap”, í níj jenah joicá bojo naáh. Det Jesúsdih jepahnit nihatdih jeémpanit í jumuchah yuhna, “Nit wíihwã caá”, Dios queédih ã níijná caá. Áihwã í jumuchah ennit, nuñáp wãdih jeémpanitboó queédih yeejép í níj jenah joicá bojo naáh. ⁴ Ded Jesúsdih jepahni Diosdih teo wãhni panihni caá ã jumap. Páant áih ã jumuchah, yeébboó caandih ñi jéih naóh yaccan caá. Ded pah caán ã chãjatdih ennit, ã maáh jeh “Ma túi chãjna beé. Ma túi chãjcan beé”, ã jéih níijná caá. Pánihna, Jesúsíh ã jumuchah, áihdih túi teo wáacna, “Meém yeejép chãjni caá”, caandih Jesús ã níj naóh yaccan níit.

⁵ “Diosdih jwí weñat pínah nin yeó jáap jeh caá. Biíh yeó jáap jwí tewat pínah ã jumna caá”, biquína í níj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó yeó jáap jumap pah biíc yoobó Diosdih í wëina caá. Queét biíc yoobó chãjcanit jumna yuhna, nihat nin pah í níj jenah joyó naáh: “Jesús ã náah yacat pah jeh wã chãjna caá”, í níj jenah joyó naáh. ⁶ Det “Nin

yeó jáapdih Diosdih jwĩpĩ wěina caá”, niíj jenah joinít, jwĩ maáhdih jepahna caá ĩ chãjap. Bitá “Yeó jáap jumat pah Diosdih jwĩpĩ wěina caá”, niíj jenah joinít, queétbut jwĩ maáhdih jepahna caá ĩ chãjap. Det déepdih jeémpnit, Diosdih “Túina caá, Paá”, niíj jeémpna, Diosdih ĩ wěina caá. Bitaboó Diosdih weñat túut niijná, déepdih jeémpcannit, Diosdih “Túina caá, Paá”, biíc yoobó ĩ niíj wěi naóhna caá.*

7-8 Jwiít nihat Cristoíhwã jumna, jwĩ náahatdihjeh jwĩjéih chãjcan caá. Báadh jwuhna, jwĩ maáhdih jwĩ jepahna caá. Wunnabut jwĩ maáíhwã jwĩ jumna caá. Nin baácboó jum jwuhna, caandíh weñaat caá náahap. Jwĩ wunat pínah jãtihbit, áihwã jumna, caandíh páantjeh biíc yoobó weñaat caá náahap. Pánihna, jwĩ báahdachah, jwĩ wunuchahbut, páantjeh Cristoíhwã jwĩ jumna caá. 9 Báahnitdih, wunnitjidihbut, jwĩ Maáh jumat túut niijná, Cristo wunniji át jwúub boo pud júúwúp wut jĩ.

10 Nihat áihwã jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá ñi déewã panihnit Jesúsdi h jáap jepahnit ĩ jumuchah, “Dios meemdíh ã peéh chãja naáh”, ñi niíj naóh? ¿Dépanih tigaá ñi déedih oboh jumni pah ñi en? Diosboó ded pah jwĩ chãjatdih jéih beedáni ã jummatdih túi náhniat caá náahap. Á jumapboó jwĩ jwibí ñuhuchah, biquína jumat pah ded pah jwĩ chãjatjidih ã wúbh joyóchah, jwiít nihatdih jepahat ã náahbipna caá. Páant ã wúbh joyát pínahdih náhninit, ñi dée panihnidih “Yeejép caá”, ñi niijcá bojoó.*

11 Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajĩ:

* 14:6 Col 2.16 * 14:10 2Co 5.10

“Nin pah jwĩ Maáh ã niijná caá: ‘Weém báadhni wã jũmũchah, yoobópdihi wã niiját biíc yoobó ã yapbipna caá: Nihat wã pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Meém táini, wēpni caá”, weemdíh ĩ niíj, wēi naóhbipna caá’, ã niijná caá”, ãt niíj daacáp tajĩ. (Is 45.23)

¹² Pánihna, Dios pebhboó jwĩ jũibí ñũhũchah, nihat jwĩ chãjatjidih “¿Dépanih tigaá páant ma chãj?” jwiítidih ã niíj wũbh joyóchah, jepahat ã náahbipna caá.

Ñi déedih bũgát dée pah chãjcat

¹³ Jwĩ dée panihnidih “Yeejép caá”, niíj naóhcanjeh, nin pahbut niíj jenah joyát caá náahap: “Jwiít Jesúíhwã jwĩ tóoc bũgát panihat pah, numah yéej chãj waóhca boj jĩh”, niíj jenah joyát caá náahap. ¹⁴ Weém jwĩ Maáh Jesúíh jũmna, nin wã naáwát pínahdih wã táí jéihna caá: Weémboó nihat jeémátidih wã jeéméchah, ã táina caá. Pánihna, dedé wã jeémát júb, weemdíh peéh chãjat ã wihcan caá. Obohjeéhtih, biíhboó “Nin jeémátidih jeémpna, yeejép wã chãjna caá”, niíj jenah joí jeémpnidih peéh chãjat ã jumbipna caá. ¹⁵ Yeeb ñi jeéméchah ennít, ñi déebut en yac jeémpna, “Weém Jesúsdihi wã yap yohna beé”, niíj jenah joinít, búdí ãta jenah joi tágaá. Pánih chãj júutna, caandíh ma táí oican caá. Ñi déedihbut Cristo ã wũn wũhatidih jéihnít, caán jeémátidih jeémp júutcat caá náahap, “Cristodih ã cádahná”, niijná. ¹⁶ “Nin pah wã chãjachah, ã táina caá”, yeeb ñi niíj jenah joyóchah yũhna, “Páant ã chãjachah, ã táican caá”, bita yeebdíh ĩta niij tágaá. Páant ĩ niiját pínahdih náahcan, “Páant wã chãjat ã túyũchah yũhna, wã chãjcan niít,

Jesúhwādh yeejép dooná ã wihcat pínah niijná”, ñi niij jenah joyoó. ¹⁷ Pánih jenah joinít, nindihbut táí jenah joyát caá náahap: Diosboó jwī maáh ã jumuchah, jwī jeémát, jwī babhbatbut oboh jumni caá. Pánihna, ãihwā jumna, Dios ã náahat pah chājnit, bitajeéh táí jumnit, Túini Espíritu ã teo wáacatjñh weñat caá náahap. ¹⁸ Páant jwī jumuchah ennit, Diosboó “Meém ma táí chājna beé”, jwiít dih ã niijbípna caá. Páant ã niiját pahjeh muntih cāacwābut biíc yoobó ã niijbípna caá.

¹⁹ Ded pah biíc dih jwī táí jumat pínah, ded pah jwī táí míic teo wáacat pínahdihbut bidat caá náahap. Pánih chājna, Jesús dih chah jwī táí jenah joibípna caá. ²⁰ Dios ã jeémát tútcannijidih ñi jeéméchah ennit, biih Jesúhboó ã en wēican, Jesús dih āta cádah tagaá. Pánihna, buugní pah ã jumcat pínah niijná, caandíh ñi jeémpca bojoó. Yoobóp dih tigaá nihat jeémát túini míic caá. Páant ã jumuchah yuhna, biih pah bóo jwī jeéméchah, “Nin yeejép jeémát caá”, biihboó niijná yuhna, en yacnit, āta jeémp tagaá. Pánihna, Dios ã wutat dih jenah joicánjeh jeémpna, ã yéej chājna caá. Páant jwiít dih en yacnit ã jeéméchah, ã yéej chājat jwīñh jíib caá. ²¹ Nuñúp déep dih yeéb ñi jeéméchah enna, poonidihbut ñi babhbachah enna, biih Jesúhboó “Caandíh jeémp, babhna, yeejép wāta chāj tagaá”, niij jenah joiná yuhna, caanbút en yacnit, biíc yoobó āta chāj tagaá. Páant niij jenah joiní bácah, jeémp babhna, yeejép āta chāj tagaá. Pánihna, caán yeejép ã chājcat pínah, Jesús dih ã táí jenah joí cádahcat pínahbut niijná, nuñúp déep dih, poonidihbut ñi cádahachah, ã túina caá. ²² “Nihat dih wā jeéméchah ã túina caá”,

ñi niij jenah joyátdih Diosdihjeh ñi naáwá. Páant niij jenah joiná, yeejépdih chãjcani, “Weemdih peéh chãjat ã wihcan niit”, niij jenah joini ã wëina caá. ²³ Obohjeéhtih, “Nin jeémátdih jeémpna, yeejép wãta chãj tagaá”, biihboó niij jenah joiná yuhna, caán jeémátdih ã jeémát jíib, caandih peéh chãjat ã jumbipna caá. Pánihna, ded pah chãjna, “Nin pah chãjna, wã túi chãjna caá”, niij jenah joicát jíib, jwiitdih peéh chãjat ã jumbipna caá.

15

Jwĩjeéh jumnitdih túi teo wáacat

¹ Jwiit Jesúsdihi túi jenah joinit, behnit panihnit jumna, wébít panihnitdih íjcanjeh, túi teo wáacat caá náahap. Pánih teo wáacna, jwĩ weñat pínahdihjeh chãjcat caá náahap. ² Jwĩjeéh jumnit Jesúihwãboodih jenah joinit, Jesúsdihi chah í túi jenah joyát pínah niijná, queédih teo wáacat ã náahna caá. ³ Cristoboó ã weñat pínahdihjeh chãjcan, bita caandih yeejép í wéhenachah yuhna, ã íip ã wutatdihjeh ãpĩ chãjap wut jí. Páant ã chãjat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Meemdih yeejép í naáwát pah muntih, ma wutatdih wã jepahat jíib, weemdihbut yeejép í wéhena beé”, át niij daacáp tají.* ⁴ Jon jãtíh Dios naáwátdih naóh yapanit daácna, jwiitbut Diosdih jwĩ túi jéihyat pínah niijná, ít daacáp wut jí. Í daacátjidihi bohéna, ded pah Dios jwiitdih ã náah yacatdih jwĩ túi jéihbipna caá. Pánih bohéna, yeejép yapna yuhna, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ã pehbboó jwiitdih ã ub bejat pínahdih náhninit, jwĩ túi wëi jumbipna caá.

* 15:3 Sal 69.9

⁵ Yeebdíh ʷébhna, nin pah wāpī niijná caá: “Paá, queét Jesúsdi h pēnitdi h bádí ma teo wáacá, túi wēinit, meemdíh cádahcanjeh, túi biícdih ĩ jumat pínah niijná. ⁶ Páant queétdih ma túi teo wáacachah, queét ni hat biíc yoobó jenah joinít, ‘Dios, jwĩ Maáh Jesucristo ã íp, túini, chah wēpni caá’, ĩ ni j wēi naóhbi pna caá”, wāpī ni j ʷébhna caá.

Judíowã nihcannitdihbut túini dooná ã jʷibíát

⁷ Cristo yeebdíh ã wēi enat pahjeh mʷntih, yeebbút biíc yoobó bita Jesúsíhwādi h ñi túi wēi eneé. Páant ñi túi wēi enechah ennit, bitabut Diosdi h ĩ wēi naóhbi pna caá. ⁸ Nindi h yeebdíh wã naóhna caá: Cristo teo wāhni panihni ã jūúwáchah, jwiít judíowāih pínahjeh pohba nihcan, yeéb judíowã nihcannitíh pínahbut páant át jūúwáp tajĩ. “Yeebdíh wã túi chājbi pna caá”, jwĩ nʷowādi h ã ni játji pah chājni ã jumatdi h jwiít judíowã jwĩ jéihyat pínah niijná, Dios Cristodi h át wahap tajĩ. ⁹ Páni h wahnit, yeéb judíowã nihcannitdihbut ã jīgah en teo wáacachah ennit, yeebbút caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná, Cristodi h át wah deyanap wʷt jĩ. Ded pah yeebdíh ã teo wáacat pínahdi h Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át ni j daacáp tajĩ:

“Cristo nin pah Diosdi h ã ni jíp be: **‘Judíowã nihcannit pebhboó bejnit, meemdíh namah wēi naóhnit, queét cātíh wã namah wēi eobipna caá’**, Diosdi h ã ni jíp be”, át ni j daacáp tajĩ. (2S 22.50; Sal 18.49)

¹⁰ Páant ã ni j daacátji pah mʷntih, nin pah biíh naóh yapanibut át ni j daacáp tajĩ:

“Yeéb Judíowã nihcannit Dios ã ñíonit judíowã biíc dih ñi túi weñeé”, ãt niíj daacáp tajĩ. (*Dt 32.43*)

11 Páant ã niíj daacátji pah muntih, nin pah biíhbut ãt niíj daacáp tajĩ:

“Nihat yeéb judíowã nihcannit Diosdih ñi weñeé. Nihat baác dih moón caandih ñi wēi eweé”, ãt niíj daacáp tajĩ. (*Sal 117.1*)

12 Isaíasjibut biíc yoobó muntih nin pah ãt niíj daacáp tajĩ:

“Isaí jumma nihat cāacwādih ĩ maáh ã jum bipna caá. Pánihna, judíowã nihcannitdihbut ĩ maáh jumna, queét iiguípna bejnit déejidih ã túi ubat pínahdih ĩ jéihbipna caá”, ãt niíj daacáp tajĩ. (*Is 11.10*)

13 Yeéb judíowã nihcannitdihbut ã túi teo wáacatdih ñi jéihyechah, Dios yeebdih túi jummat túttnit, bádí ã weñana naáh. Pánihna, Jesús dih túi jenah joinít, ã pebhboó yeebdihbut ã ub bejat pínahdih Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh náhninit, ñi túi wēi páñaá.

14 Wã déewã panihnitá, yeebdih wã bohécáh yuhna, yeebjéh Dios ded pah ã jummat tútatdih túi jéihnit, ñijeéh jumnitdih jéh bohénit, túi chājnit yoobát ñi jummat doonádih wã joiná beé. Pánih joinít, “Caán dooná yoobóp dih tigaá”, wã niíj jenah joiná caá. 15 Páant ñi jumuchah yuhna, weemdih oina, nihat judíowã nihcannitdih Dios ã bohéát túttni jumna, umcanjeh yeebdih bainí wã naóhna caá, ñi túi náhniat pínah niijná. 16 Páant weemdih ã bohéát tútuchah, caandih teo wāhni jumna, Jesucristoíh túini doonádih judíowã nihcannitdih wāpĩ bohéna caá. Páant wã bohénachah, Jesús dih

ĩ táí jepahachah ennit, Túini Espírituboó queédih Dioíhwã ã chãjachah, “Nit túinit caá”, Dios ã niíj enna caá.

¹⁷ Jesucristoíh jumna, ded pah Diosdih wã teo wãhatdih cãacwãdih búdí wãpĩ wẽi naóhna caá. ¹⁸⁻¹⁹ Pánihna, Cristo ã teo wáacatjĩh wã bohénachah joiná, ã wẽpatjĩh wã chãjachah enna, dawá judíowã nihcannit Diosdih ĩ jepahap be. Caandih bácah yoobópdiwã wã wẽi naáwíhna caá. Bitá ĩ chãjatboodih wãpĩ naóhcan caá. Jerusalén tútchidih moondih wã bohé jwíhip jĩ. Túttimah, nihat tútchina jummat yoobó jib bejnit, púú Iliria baácđih juibínit, caanjĩh moondihbut Cristoíh táini doonádih wã táí bohénap jĩ. ²⁰ Bitá ĩ bohénitjidih wã jwúub bohéihcan, Cristoíh táini doonádih joi jwúhcannitdihjeh búdí wãpĩ bohéihna caá. ²¹ Páant wã bohéihat pínahdih Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajĩ:

“Á naáwátđih joi jwúhcannitji caandih ĩ joibípna caá. Queét áih túini doonádih joinit, ĩ táí beh joibípna caá”, át niíj daacáp tajĩ. (Is 52.15)

Pablo Roma tútchina ã bejíhat

²² Nihat tútchinadiwã moondih caán doonádih bohé jibni jumna, maatápdih ñi pebhboobút yeebdih enedih wã bejíhip yuh be. Obohjeéhtih, pánih bejíhna yuhna, búdí tewat ã jumachah, wã jéih bejcap be.* ²³ Nin baácđih moondih naóh péana, dawá jópchi yeebdih enedih bejíhniji buu jwuhna ñi pebhna wã bejbipna caá. ²⁴ España baácđih moondih bohénadiwã bejna, yeebdih wã en yap bejbipna caá. Pánihna, ñijeéh jumna,

* 15:22 Ro 1.13

biícdih búdí jwĩ wēibipna caá. Bahnijeh jumnit, ñi teo wáacatjĩh España baácna wã bejbipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, batéhjeh Jerusalén tátchidih moón Jesúíhwādh dinerodih wahat túut niijná, caanná bej jwuhat túut caá wã chājap. ²⁶ Macedonia baácdih moón, Acaya baácdih moonbát Jerusalén tátchidih moón Jesúíhwā moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, túi wēinit, dinerodih ĩ wūhup be. Páant ĩ wūhni dinerodih queétdih wahadh wã bejna caá.* ²⁷ Caán dinerodih wūhna, queétjeh túi wēi jenah joinít, ĩ wūhup be. “Páant judíowādh ĩ teo wáacat ā túina caá”, wã níj jenah joiná caá. Jwiít judíowādhjeh Dios Cristoíh doonádh át jwíh jéihyanap wut jĩ. Páant ā jéihyanachah, jwiít judíowā queét judíowā nihcannitdih teo wáacnit, áih túini doonádh jwĩ bohénap jĩ. Páant jwĩ teo wáacachah, queét Macedonia baácdih moón Acaya baácdih moonbát Jerusalén tátchidih moón judíowādh ĩ teo wáac jwūbaat ā túina caá.*

²⁸ Queét ĩ wahnih dinerodih Jerusalén tátchidih moondih wūh péanit, España baácna wã bejbipna caá. Pánih caanná bejna, yeebdih wã en yap bejbipna caá. ²⁹ Ñi pebhna juibínit, Cristo ded pah búdí ā teo wáacatdih jwĩ míic wéhenachah, jwiít biícdih ā túi weñabipna caá.

³⁰ Wã déewā panihnitá, jwĩ Maáh Jesucristodih túi jenah joinít jumna, Túini Espíritu jwiítidih ā míic oyat túutuchah, weemdih búdí ñi wūbú, wã tewat buoni ā jumuchah yuhna, wã túi buujáát pínah niijná. ³¹ Judea baácdih moón Jesúíhwā nihcannit weemdih yeejép ĩ chājíchah yuhna,

* 15:26 1Co 16.1-4 * 15:27 1Co 9.11

Dios weemdih ã wapat pínahdihbut ñi wáábá. Jerusalén tútchidih moondih dinerodih wã wãhachah, caandih ï wëi wbat pínahdihbut ñi wáábá. ³² Páant ñi wáábáchah, Dios ã náahachah, ñi pebhboó wã tái jwííbipna caá. Pánih caanná jwííbinit, ñijeéh jumna, weemdih ñi weñanachah, ñi pebh wã tái choo jwúhbirna caá. Pánih chooníji España baácna wã bejbipna caá. ³³ Dios jwiítidih tái jummat túatni ñijeéh ã jumna naáh. Páant tíi ã jumna nah.

16

Pablo ã pée túyat tútat

¹⁻² Jwí dée wili panihnih Febe wüt jumnih ñi pebhboó mi bejna caá. Caánt Cencrea wüt jumni tútchidih moón Jesúíhwādh tái teo wáacnih caá. Dawá cāacwādh teo wáacnit, weemdihbut mi tái teo wáacap jī. Jwí Maáh Jesúh wili mi jumwachah, caántdih ñi wëi jwāáá. Caántdih bíh pah bóo ã wihcah enna, ñi wãhú. Páant tigaá jwiít Jesúíhwādh míc teo wáacat náahap.

³ Aquila, yad Priscilabut ï túyuna naáh. Jesucristoíh doonādh wã bohénachah, queét wājeéh ï tewep jī.* ⁴ Bitá weemdih ï mao yohíhichah, weemdih ï teo wáacat jíib queétdihbut bainíbit mawat dée ã jwdhdup jī. Pánihna, queétdih búdí wã weñechah, nihat judíowā nihcannit Jesúíhwābut queétdih ï wëina caá. ⁵ Aquilawāih mūdih míc wáac junít Jesúíhwābut ï túyuna naáh. Wã oini Epenetobut ã túyuna naáh. Caán Asia baácdh moondih Cristodih jwíh jepah waóhni ã jumnap jī. ⁶ María wüt jumnihbut mi túyuna naáh. Caánt yeebdih búdí mi teo wáacap

* **16:3** Hch 18.2

jĩ. ⁷ Andrónico, Juniasjĩh ã túyu naáh. Queébtut judíowã jumnit, weem páh muntih Jesúhwã ã jummat jíib, nemat muúboó wãjeéh ã jumap jĩ. Cristodih wã jepahat pínah jãtih queét ítát jepahap tajĩ. Jwiít Jesúhwã jwĩ maátajeéh ã jumachah, “Yoobópdi chãjnit, ãpĩ táí waóhna caá”, nihat queédih ã niij wěi naóhna caá.

⁸ Jesús ã oyatjĩh wã oini Ampliatobut ã túyu naáh. ⁹ Urbanobut ã túyu naáh. Caanbút Cristoíh doonádih bohé wáacni caá. Wã oini Estaquisbut ã túyu naáh. ¹⁰ Apelesbut ã túyu naáh. Caán yeejép yapna yuhna, Jesúsdi ã cádahcatdih ennit, nihat Jesúhwã caandih ít táí wěi enep wut be. Aristóbuloíh muúdíh moón nihat ã túyu naáh. ¹¹ Wã dée Herodiónbut ã túyu naáh. Narcisoíh muúdíh moón Jesúhwãbut nihat ã túyu naáh. ¹² Trifena, Trifosajĩh ã túyu naáh. Queét yaádh jwĩ Maáh Jesúsdi teo wãhna, ãihwãdih búdí ít teo wáacap wut be. Jwĩ oinih Pérsidabut mi túyu naáh. Caántbut jwĩ maáhdih táí teo wãhni mit jumap wut be. ¹³ Rufobut nihat Jesúhwã ã wěi naóhni ã túyu naáh. ã ínbut mi túyu naáh. Caánt wã ín panihni caá.* ¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, bita ãjeéh jumnit Jesúhwãbut ã túyu naáh. ¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, ã jwan Olimpas, bita ãjeéh jumnit Jesúhwãbut ã túyu naáh.

¹⁶ Dios ã oyatjĩh yeéb Jesúhwã ñi táí míc uúbú. Nihat Jesúhwãbut yeebdih ã túyat túutna caá.

Pablo ã péw wutat

¹⁷ Wã déewã panihnitá, ñijeéh jumnit biquína yeebdih míc en jũihñat túutnit, bícdih ñi táí

* 16:13 Mr 15.21

jumatdih ït yééjanap wat be. Páant ï chãjachah, yeéboó Jesúih naawátidih ñi jepahatjidih ñi cádah bejna caá. Páant ï cádahachah enna, ññi túi chãja chaáh! Queétdih ñi pej jumca bojoó, yeebdíh chah ï yééjacat pínah niijná. ¹⁸ Pánih cádahnit jwĩ Maáh Jesucristodih teo wãhñit nihcan caá. Yeejép ï en ñinahatdihjeh chãjnit ï jumna caá. Queét túini jacjeh ï bohéna yuhna, ï yee naóh bohénachah, túi jéihcannitboó queétdih ï túi joiná caá. Pánihna, queét yee naóhñitdih ñi pej jumca bojoó. ¹⁹ Obohjeéhtih, yeéboó Jesúsdihtú jepahnit caá ñi jumap. Pánih túi jepahnit ñi jummat doonádih nihát ït joyóp wat be. Weembút caán doonádih joinít, búdí wã wëina caá. Pánih wëina yuhna, yeebdíh bainí wã úum yacna caá, “queét yee naóhñitboodíh ñi jepahná”, niijná. Ded pah túi chãjatdih ñi jéihyat pínahdih yeebdíh búdí wã náah yacna caá. Obohjeéhtih, yeejép chãjat pínahboodíh ñi jéihyatdih wã náah yaccan caá. ²⁰ Pánih jéihñit ñi jumachah, Dios, jwiítdih túi jummat túutni, yeebdíh ã teo wáacbična caá, nemépwã ï maáh Satanásdih ñi yap yohat pínah niijná. Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ã túi teo wáaca naáh.

Pablojééh jumñit ï túyat túutat

²¹ Timoteo, wã pej jumni, yeebdíh ã túyat túutna caá. Wã déewã Lucio, Jasón, Sosípater yuh buca yeebdíh ï túyat túutna caá.*

²² Weém, Tercio, Pablo ã daacát túutuchah, daác wãhñi wã jumna caá. Weembút Jesúih jumna, yeebdíh wã túyat túutna caá.

* **16:21** Hch 16.1

²³ Weém Pablo, Gayoíh m̄udíh wã jumna caá. Nin m̄udíh Jesúíhwã íp̄í míc wáacna caá. Pánihna, caanbát yeebdíh ã túyat túutna caá. Erasto, nin tútchidih moón ĩ maátaíh dinerodih en daoníbut yeebdíh ã túyat túutna caá. Jwĩ dée panihni Cuar-tobut yeebdíh ã túyat túutna caá.*

²⁴ Jwĩ Maáh Jesucristo yeéb nihatdih oinit, ã teo wáaca naáh. Páant tíí ã jum̄ nah.

Diosdih ã wēi naóh péaat

²⁵⁻²⁶ ¡Dios, chah wēpnidih jwĩ wēi jĩíh! Caán ni-hat jéihni jumna, yeebdíh ã jéih teo wáacna caá, wã naóhniji Jesúíh táini doonádih túi jenah joinít, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Caán doonádih jon jãtíh moón ĩt jéih jwuhcap wat jĩ. Obohjeéhtih, ã naáwátidih naóh yapanitdih jéihyanit, Diosjeh át daacát túutap wat jĩ. B̄u ĩ daacátjidih jwĩ enechah, jwiítidihbut ã jéihyana caá. Pánih jéihyanit, judíowã, judíowã nihcannitdihbut túi ubni pínah Jesús ã jumatdih weemdíh ã bohéat túutap jĩ, ni-hat baácdih moón caandíh ĩ jepahat pínah niijná.

²⁷ Pánihna, ¡Jesucristo ã teo wáacatjĩh, Dios biícjeh nihat jéih beedánidih yeó jáap jum̄at pah jwĩ wēi naóh jĩíh! Páant tíí ã jum̄ nah.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* **16:23** Hch 19.29; 1Co 1.14; 2Ti 4.20

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2